

Els ODS aterren a la universitat

Una dècada per fer un món més igualitari, just i sostenible

la Revista

de Blanquerna-URL

41

GENER
2020

Revista semestral de Blanquerna-URL
Passeig de Sant Gervasi, 47
08022 Barcelona
Tel. 93 253 31 22
www.blanquerna.edu
martacj@blanquerna.edu
Edita: Blanquerna-URL

Directora: Marta Clos
Redacció: Maria Girona
Consell de redacció: Andrea Daza,
Neus Fajas, Olga Herrero, Josep Lluís
Micó, Anna de Monserrat i Josep Rom
Disseny i compaginació:
Servei de Disseny
i Publicacions Blanquerna
Fotografia de portada: Pere Virgili
Correcció: Eulàlia Salvat Golobardes
Impressió: Nova Era

*Aquesta publicació està impresa
sobre paper print speed de 110 g
Tiratge: 18.000 exemplars
ISSN: 1575-4642
Dip. Legal: 25.555/1999*

EL COMPROMÍS PER FER UN MÓN MÉS HUMÀ, MÉS HABITABLE

EDITORIAL

“La responsabilitat de la universitat en la construcció d'un món més humà, més habitable, implica a tot el col·lectiu, professors, personal d'administració i serveis, i estudiants”

L'any 2015, els líders mundials van adoptar per unanimitat un conjunt de mesures globals per erradicar la pobresa, protegir el planeta i assegurar la prosperitat per a tots a través dels disset objectius de desenvolupament sostenible (ODS), un recull de mesures que s'han d'assolir el 2030. Cinc anys després d'aquella declaració s'han produït alguns avenços. Segons l'informe de 2019 que publica Nacions Unides per fer balanç i donar comptes de les accions, s'ha avançat en alguns àmbits; per exemple, la pobresa extrema ha disminuït considerablement, la taxa de mortalitat de nens menors de cinc anys es va reduir un 49% entre els anys 2000 i 2017, les immunitzacions han salvat milions de vides i la gran majoria de la població té ara accés a l'energia elèctrica. Però estem molt lluny encara d'assolir tots els objectius. “Ens hem adormit” diu el citat informe. Per aquest motiu, l'any 2020 ha començat amb una crida a la mobilització general per assolir, en els pròxims deu anys, els disset objectius. “L'Agenda 2030, diuen els responsables, ens interpel·la a tots, i el seu èxit exigeix un sistema de governança multinivell eficaç des de l'esfera internacional, nacional, regional i local. Cada nivell de govern responsable s'ha de comprometre mitjançant consensos, aliances i col·laboracions amb altres actors, tant del món empresarial, com acadèmic, com de la societat civil, per impulsar, implementar i aconseguir les fites marcades”.

Blanquerna-URL va assumir aquest compromís amb la creació ara fa tres anys dels Premis Blanquerna Impulsa dirigits a les escoles –i amb l'aliança del món empresarial– per valorar i premiar activitats concretes, accions o programes que incorporin la sensibilització sobre els ODS i, alhora, bones pràctiques o compromisos realitzats en àmbits específics. Però el compromís va més enllà. La responsabilitat de la universitat en la construcció d'un món més humà, més habitable, implica tot el col·lectiu: professors, personal d'administració i serveis, i estudiants. És des de la consciència individual, de la presa de partit en les accions quotidianes, des de la docència, des de l'activitat professional, des del seu àmbit, que es poden portar endavant pràctiques i actituds que contibueixin a assolir els ODS. Durant aquest curs totes les facultats de Blanquerna-URL treballaran aquests objectius per “despertar” la consciència que queda molt poc marge per fer un món millor.

ELS ODS ATERREN A LA UNIVERSITAT

UNA DÈCADA PER FER UN MÓN MÉS IGUALITARI, JUST I SOSTENIBLE

Text: Susana Pérez Soler
Fotografies: Pere Virgili

La declaració de les Nacions Unides “Transformant el nostre món: l’Agenda 2030 pel Desenvolupament Sostenible” planteja disset ODS per assolir els principals reptes d’àmbit mundial: acabar amb la pobresa i incentivar la prosperitat econòmica, assolir la igualtat entre gèneres, garantir la sostenibilitat mediam-biental i abordar l’emergència climàtica de cara l’any 2030. A diferència d’al-tres reptes de caràcter mundial, com ara els objectius de desenvolupament del mil·lenni (ODM), que van impulsar les Nacions Unides entre el 2000 i el 2015, els ODS no només interpel·len els estats, sinó també les empreses, les ONG i la universitat. Com poden els centres d’educació superior contribuir a l’asso-liment d’aquests objectius? Quin paper hi juga la recerca? I els estudiants? A continuació analitzarem la feina que fan les tres facultats Blanquerna davant els reptes mundials que ens interpel·len.

L’AGENDA, QUE VA
ENTRAR EN VIGOR L’1
DE GENER DEL 2016,
ASPIRA QUE, DE CARA
EL 2030, EL MÓN SIGUI
MÉS IGUALITARI, JUST I
SOSTENIBLE

El setembre del 2015, i en el marc de les Nacions Unides, els líders mundials van adoptar de manera unànime el document “Transformant el nostre món: l’Agenda 2030 pel Desenvolupament Sostenible”, un dels acords globals més ambiciosos i importants de la història recent. L’Agenda, que va entrar en vigor l’1 de gener del 2016, aspira que, de cara el 2030, el món sigui més igualitari, just i sostenible. Els disset ODS es concreten en 169 metes orientades a mo-bilitzar els recursos necessaris per implementar cadascun dels objectius, com ara aliances, finançament i polítiques actives. Els ODS han pres un enorme impuls en els darrers anys perquè, a diferència d’altres convocatòries —com, per exemple, els predecessors ODM—, interpel·len tots els països, no només els més vulnerables. A més, emfatitzen les interconnexions entre les dimensi-ons socials, econòmiques i mediambientals del desenvolupament sostenible i demanen la implicació explícita de les empreses, la societat civil, el tercer sector i, per descomptat, la universitat.

El passat mes de juliol la Universitat Ramon Llull va reafirmar el seu com-promís per al compliment dels ODS i al setembre va tenir lloc la primera re-unió del Grup de Treball Agenda 2030 que, liderada per Oscar Mateos, dele-gat del rector per impulsar aquest projecte, i presidida pel rector Josep Maria Garrell, va reunir els representants de les diferents institucions de la URL per

començar a treballar-hi. “Els centres de la URL ja fa temps que són actius en aquest tema, però aquest Grup de Treball respon a la necessitat de donar-hi una resposta global com a Universitat, i això és complex perquè som deu institucions i un centre adscrit, catorze facultats i escoles i tres instituts universitaris”, assenyala Mateos. “El primer que cal fer és censar les accions que ja s’estan realitzant i incloure-les en una memòria de la Universitat”, afegeix.

Els ODS, més enllà de la retòrica

ARNAU QUERALT:

“FA CINC ANYS LES NACIONS UNIDES VAN ENCOMANAR LA FEINA VINCULADA A L’AGENDA 2030, PERÒ MOLTS ESTATS, EMPRESES I INSTITUCIONS NO S’HAN DESPERTAT FINS ARA”

Algú podria pensar que el paper ho aguanta tot, però que serà difícil portar a la pràctica aquests benintencionats objectius. Seran tan desitjables com vulguem, però l’eradicació de la fam, les guerres i l’emergència climàtica, així com l’assoliment de la igualtat, entre d’altres, són utopies que, en els millors dels casos, “només” serveixen per avançar, com deia el periodista i escriptor uruguaià Eduardo Galeano. El director del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible, Arnau Queralt, assenyala que cal fer aterrar els objectius i convertir-los en accions concretes per tal d’assolir-los. “A més, cada actor, ja siguin estats, empreses o institucions, haurà de teixir aliances amb tota la comunitat. La universitat, per exemple, ha d’implicar el professorat, PAS, estudiants i altres

proveïdors si vol tenir èxit”, assenyala. El rendiment de comptes i la visió holística dels disset objectius també són requisits *sine qua non* per traslladar-los del paper a la pràctica.

Els ODS haurien d’anar més enllà de la responsabilitat social corporativa (RSC) i la filantropia, segons els experts consultats, però hi ha un perill real que no sigui així. “Ens hem adormit i entrem en la darrera dècada dels ODS: la dècada d’acció. Fa cinc anys les Nacions Unides van encomanar la feina vinculada a l’Agenda 2030, però molts estats, empreses i institucions no s’han despertat fins ara. O ens posem a treballar de valent entenent la complexitat dels ODS o hi ha el risc real que això només sigui una campanya de màrqueting”, diu Queralt. “Els ODS són els fonaments d’un contracte global que volen donar resposta als reptes actuals i van més enllà de la RSC i la filantropia. Estarien més lligats als drets humans, i encara més als drets civils, perquè garantint-ne uns, es garanteixen els altres. I també tenen una estreta connexió amb l’encíclica Laudato si’ del papa Francesc, publicada el 2015, en què es proposa una transformació de les pràctiques actuals de consum que condueixen a les desigualtats actuals. És una de les encíclics més ambicioses del papa Francesc, en què es reivindica la necessitat d’un canvi global per entendre una altra manera de relació amb el món”, assenyala Mateos.

La universitat i els ODS

Les universitats tenen un lloc privilegiat dins de la societat, amb un protagonisme inqüestionable en la creació i difusió de coneixement. Per aquest motiu, tenen un paper fonamental en la conceptualització, divulgació i asso-

liment dels ODS. A més, són impulsores de la innovació global, nacional i local, el desenvolupament econòmic i el benestar social. I són actors imprescindibles per formar els líders mundials capaços d'afrontar els reptes de les societats actuals, tal com es desprèn de l'informe Com començar amb els ODS a les universitats, elaborat per la Sustainable Development Solutions Network.

Els Premis Impulsa són una iniciativa de Blanquerna-URL per donar a conèixer els ODS i involucrar la comunitat educativa en el seu assoliment. Es van crear fa tres anys per iniciativa del Dr. Ibarz, director general de la institució, per "promoure la cultura de l'aliança. En concret, a través de la col·laboració i de la implicació de tres sectors claus en la societat: la universitat, l'escola i el món empresarial. La peculiaritat universitària de Blanquerna ens fa molt pròxims al món educatiu i al professional i volem afavorir un treball sinèrgic al voltant dels ODS. Sabem la tasca important que es fa a les escoles, sobretot, a l'educació primària, però hem constatat un descens de sensibilització i de compromís en el darrer tram del sistema educatiu. És aquí on, amb l'ajut del món empresarial, volem incidir, en especial, en aquells joves amb edats molt pròximes a la universitat o al món laboral. Desitgem desplegar una gran cultura —jo diria un escenari procliu o "hàbitats" d'estudi i/o treball— en la qual la referència i la implicació pels ODS no només tinguin un cert grau d'acceptació sinó que suposi una fita prioritària. Escola, universitat i empresa formen, així, una mena de cercle molt potent que aplega diverses franges d'edat i situacions des d'on promoure els ODS".

Destinats a estudiants entre quinze i divuit anys, l'edició en curs està destinada als objectius "Salut i ben-

estar" i "Igualtat de gènere". Anteriorment, es va posar el focus en els objectius "Erradicar la pobresa" i "Assolir un món més sostenible". Els infants i els joves són considerats agents clau del canvi per les Nacions Unides. "Entenem que és en l'educació en valors on els joves poden desenvolupar inquietuds i actituds que promoguin la igualtat, la justícia i la protecció del nostre planeta", escriu la directora del Centre Regional d'Informació de l'ONU, Deborah Seward, en una carta en què lloa la creació dels Premis. "La divulgació dels ODS que fa Blanquerna entre els estudiants és fonamental perquè ens vincula als joves, destinataris i actors en l'assoliment dels objectius, i perquè ens permet introduir referents de les necessitats i ambicions d'aquests joves a l'hora d'aplicar i sentir-se seva l'Agenda", explica l'alta comissionada per a l'Agenda 2030 del govern d'Espanya, Cristina Gallach.

DEBORAH SEWARD:

"ENTENEM QUE ÉS EN L'EDUCACIÓ EN VALORS ON ELS JOVES PODEN DESENVOLUPAR INQUIETUDS I ACTITUDS QUE PROMOGUIN LA IGUALTAT, LA JUSTÍCIA I LA PROTECCIÓ DEL NOSTRE PLANETA"

Assolir els 8.000 m de l'Everest per promoure hàbits saludables

Les tres facultats Blanquerna-URL s'impliquen en l'assoliment dels diferents objectius, tot i que treballen més intensament en els que s'alineen amb les seves àrees de

coneixement. El treball es duu a terme des de l'equip docent i del PAS, del de recerca i gestió i del de govern. L'impacte de les accions recau sobre els estudiants. La Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna-URL ha comptabilitzat setanta-set accions en clau ODS, destinades principalment als objectius "Salut i benestar" (objectiu 15), "Consum i producció responsables" (15) i "Igualtat de gènere" (13). Promoure un edifici cardiosaludable en què els usuaris pugin i baixin les escales com un hàbit, apagar i encendre els llums i els ordinadors abans i després de cada classe i emprar un llenguatge inclusiu a les classes són tres exemples concrets d'aquestes accions. "El missatge que més comunica és l'exemple", afirma el representant del centre en el Grup de Treball Agenda 2030 de la URL, Juanjo García Gil.

JUANJO GARCÍA GIL: "EL MISSATGE QUE MÉS COMUNICA ÉS L'EXEMPLE"

De cara al Dia Mundial de l'Activitat Física, el 6 d'abril, la Facultat de Salut treballa en una acció per assolir els 8.000 m d'altitud de l'Everest per tal de promoure els hàbits saludables. "Es tracta d'incentivar l'ús de les escales del nostre edifici «cardiosaludable» amb el lema «fem el cim» o «pugem a l'Everest» encoratjant el PDI, el PAS i els estudiants a sumar els metres (en alçada) dels trams de les escales que facin caminant i, així, intentar igualar l'alçada de la muntanya més alta de món", explica García Gil. En l'àmbit de la recerca hi ha en marxa un

estudi exploratori sobre les iniciatives de promoció d'una alimentació saludable destinada a persones amb pocs recursos i que segueix els criteris de la Xarxa pel Dret a una Alimentació Adequada de l'Ajuntament de Barcelona.

Un voluntariat al Banc dels Aliments per lluitar contra la fam

La Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL presta especial atenció a l'educació en valors. Així des del Seminari, els estudiants de Magisteri coneixen i treballen els objectius. "A segon curs, l'objectiu és conèixer com les entitats de fora de la Universitat s'impliquen en el seu assoliment, mentre que a tercer i quart el focus es tanca i es centra en la feina que es pot fer des de l'escola", explica el representant del centre en el Grup de Treball Agenda 2030 de la URL, Francesc Riera i Piferrer. "Uns estudiants han anat a les instal·lacions del Banc dels Aliments per conèixer com treballen i fer un voluntariat. És una manera de fer aterrar el segon objectiu, la lluita contra la fam, i veure que no és una cosa llunyana que només interpel·la les administracions. Més enllà de la visita, la idea és que es comprometin i entenguin l'aprenentatge com un servei", afegeix.

L'aprenentatge-servei és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat. Una metodologia per abordar els ODS des de la universitat en la qual l'alumnat es forma treballant sobre necessitats reals del seu entorn amb l'objectiu de millorar-lo. El servei de biblioteca de la Facultat d'Educació ha elaborat una guia de recursos sobre l'emergència climàtica (objectiu 13) per tal de divulgar-ne els efectes i

conscienciar tota la comunitat educativa en la necessitat d'abordar bones pràctiques. És un altre exemple concret per abordar els ODS.

Formar en valors els líders del futur

La Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL va acollir la 5a edició del Blanquerna-Emerson Global Summit 2019, una trobada celebrada al mes de novembre per explorar les tendències globals donades pels ODS en el camp de la comunicació global, la diplomàcia i la política. Diferents experts en el tema es van reunir per abordar idees i projectes vinculats a quatre àmbits concrets: món pròsper (disminució de la desigualtat, fam zero, igualtat de gènere); món sociable (bona salut i benestar, consum i producció responsables, ciutats i comunitats sostenibles); món net (la vida a la terra, acció climàtica, indústria, innovació i infraestructures); món productiu (aigua neta i sanejament, treball decent i creixement econòmic, pau i justícia). Un mes abans, a l'Emerson College de Boston, es va celebrar un esdeveniment previ centrat exclusivament en l'objectiu 5: la igualtat de gènere.

“Les dones encara s'ocupen de la casa, els fills i les persones grans, cosa que dificulta enormement l'accés a posicions de responsabilitat. Una millor conciliació de la vida laboral i professional no ha d'afectar només les dones, sinó també els homes, per posar els dos col·lectius en paritat d'oportunitats davant els reptes professionals”, apunta la vicedegana d'Empresa i Ocupació de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals, Giorgia Miotto. “La implicació de la universitat en l'assoliment dels ODS és

ÓSCAR MATEOS:

“A PARTIR DEL GENER, QUAN TINGUEM EL CENS DE TOTES LES ACCIONS, CALDRÀ INTEGRAR, IMPLEMENTAR I IMPULSAR ELS ODS EN LES ESTRATÈGIES, POLÍTIQUES I PLANS DE LA UNIVERSITAT”

una eina de legitimitat davant de la societat. La universitat té una responsabilitat infinita a l'hora de formar els professionals del futur i educar-los en valors”, afegeix.

Un segell ODS-URL

Un cop censades totes les accions dutes a terme pels diferents centres de la URL, l'objectiu és elaborar una estratègia per abordar-los d'una manera transversal i conjunta com a Universitat Ramon Llull, i tenir representació en diferents òrgans i institucions vinculades als ODS per mitjà del nou delegat. Al mateix temps es vol canalitzar cap als centres de la URL les diferents activitats per promoure els objectius de l'agenda 2030 que organitzin agents externs a la Universitat. “A partir del gener, quan tinguem el cens de totes les accions, caldrà integrar, implementar i impulsar els ODS en les estratègies, polítiques i plans de la Universitat”, apunta Mateos, que preveu que serà una feina que s'allargarà durant tot el curs. Els ODS tot just aterren a la universitat i la feina que cal fer a partir d'ara s'enlaira.

LA PÈRDUA I LA MORT

OPINIÓ

Olga Herrero

Dra. en Psicologia
i vicedegana de la
Facultat de
Psicologia, Ciències
de l'Educació i
de l'Esport
Blanquerna-URL

La pèrdua i la mort, una experiència inevitable en l'ésser humà; tan inevitable com haver de continuar vivint, fent que sigui part de la nostra història, de qui som i de com som. Quan la pèrdua esdevé una realitat, ha de ser elaborada mitjançant el que en diem procés de dol.

Quan hom viu la pèrdua d'una persona estimada experimenta un dels esdeveniments vitals més estressants i, com a conseqüència, hi fa acte de presència el dolor i el patiment. Però no només la mort d'un ésser estimat ens porta a elaborar un procés de dol. Qualsevol esdeveniment que sigui viscut com una pèrdua posarà en marxa aquest procés; una ruptura sentimental, un canvi de residència, d'etapa evolutiva, la pèrdua d'un somni, de la feina, una disminució en les nostres capacitats, canvis en l'exercici de la professió, transicions en general, són alguns exemples de pèrdues que ens provoquen patiment i que, si es dona un procés de transformació, ens condueixen cap a un creixement "postpèrdua".

NO NOMÉS LA MORT D'UN ÉSSER ESTIMAT ENS PORTA A ELABORAR UN PROCÉS DE DOL. QUALESVOL ESDEVENIMENT QUE SIGUI VISCUT COM UNA PÈRDUA POSARÀ EN MARXA AQUEST PROCÉS

L'estudi i la investigació en l'àmbit del dol compta amb una llarga tradició. Part de la contribució teòrica als models del dol són els construïts en fases o etapes; una de les autores més reconegudes en aquest sentit ha estat Kübler-Ross. Aquest tipus de models que, indubtablement, han contribuït en bona part a la comprensió del fenomen del dol presenten també algunes limitacions; entre d'altres, subestimen el significat personal de la pèrdua i les accions que la persona afligida ha de dur a terme. Des d'una epistemologia constructivista-narrativa, compartim models teòrics que comprenen el dol com un procés actiu, dinàmic, en el qual les persones poden (i "han de") fer el treball del dol per poder continuar amb les seves vides.

Integrar la pèrdua en la pròpia història de vida passa per una profunda revisió i reconstrucció d'aquella part del món de supòsits bàsics que ha quedat desafiat per la pèrdua. Aquesta revisió serà tan més profunda com major sigui l'impacte que la pèrdua té sobre la nostra vida i com més important sigui per a la nostra definició de qui som. Sigui com sigui, serà necessari mantenir un equilibri entre el record del passat i la inversió en el futur durant la resta de la vida, tal com expressa un dels experts internacionals més reconeguts en l'àmbit del dol i la psicoteràpia: el Dr. Robert A. Neimeyer. Alhora, també serà necessari mantenir un equilibri entre moments "orientats a la pèrdua", en els quals ens centrem a sentir el dolor, l'enyor, l'absència..., i moments "orientats a la restauració", en els quals siguem capaços de distreure'ns del dol i comprometre'ns de nou amb la crida que ens fa la vida (tal com proposen Stroebe i Schut en el seu model de "procés dual"). La clau d'aquest model rau, doncs, en l'oscil·lació entre aquests moments i la seva evolució al llarg del temps.

I ara que parlem del temps... avançar en el dol no depèn —com s'acostuma a dir— que "passi el temps" sinó d'allò que fem amb el pas del temps. Acceptar, amb tot el nostre ser, la realitat de la pèrdua, tot sentint el seu impacte i les seves conseqüències; treballar les emocions i el dolor de la pèrdua, (re)connectar amb la nostra espiritualitat, religiositat, creences en general; adaptar-nos al món sense l'altre, promoure canvis i desenvolupar nous rols; i reubicar emocionalment la persona estimada de forma simbòlica per poder establir noves relacions i seguir vivint són, seguint Worden, les quatre tasques del dol, el treball del dol, un treball que, tard o d'hora, tots hem de fer. I aquest "tots" significa això, "tots". Ras i curt. I inclou infants, adolescents, persones amb alguna discapacitat, persones grans, etc. La voluntat de "protegir" els que considerem "més vulnerables" porta sovint a excloure'ls del dret a participar en els rituals, d'opinar, de sentir i d'expressar-se i, fent-ho així, els deslegitimem el seu dol, els traiem un dret i els desprotegim; perquè la pèrdua és inevitable també per a ells i

elles però es veuen obligats a viure-la en la seva soledat, amb la seva fantasia. I, sovint, això fa més mal que bé perquè, entre d'altres lliçons que ens ofereix la mort d'una persona estimada, hi ha l'amor i la solidaritat i l'enfortiment dels vincles. I quan els excloem, els neguem viure aquest confort, aquest consol, aquesta companyia, aquest aprenentatge. Søvting, Dyregrov i Dyregrov ho deixen ben clar en el títol del seu article "Because I'm also part of the family", on presenten una interessant recerca qualitativa basada en la vivència del dol en menors. La recomanació és alta i clara: incloure'ls i acompanyar-los és protegir-los, no del dolor que indiscutiblement sentiran, perquè això no els ho podem evitar, sinó protegir-los de viure i sentir aquest dolor en soledat.

Estic assumint, però no ho he fet explícit encara, que un procés de dol és una reacció normal, natural i esperable després d'una pèrdua i que, en la majoria de casos, no requereix una inter-

l'absència de significat al significat de l'absència, com titulava la tesi doctoral que vaig defensar fa ja uns quants anys.

AVANÇAR EN EL DOL NO DEPÈN —COM S'ACOSTUMA A DIR— QUE "PASSI EL TEMPS" SINÓ D'ALLÒ QUE FEM AMB EL PAS DEL TEMPS

I per treballar el propi dol, recomano als meus pacients recordar la regla mnemotècnica de les tres *p*, tres paraules rellevants per recordar mentre fem i ens transformem en el camí del dol: *procés*, *permís* i *paciència*. I una quarta, afegiria ara, dirigida a la societat: *parlar*. Perquè igual que les famílies, amb la millor de les intencions, poden aïllar els menors quan no els incorporen, com a societat també quedem aïllats (i aïllem els altres) quan no en parlem de forma natural i oberta.

I, mentrestant, un desig: viure amb intensitat, conscients que la mort és part de la vida.

venció professional sinó l'escalf de la parella, la família, les amistats... Tanmateix, hi ha moments en els quals les persones senten que el dolor emocional de la pèrdua és superior als seus recursos (i als del seu voltant) per afrontar-la tot i que vagi passant el temps; persones que experimenten dificultats des que va succeir la pèrdua i que necessiten intervenció professional per poder continuar amb les seves vides. És en aquests casos, quan la intervenció professional es fa necessària i acollim demandes en psicoteràpia per ajudar l'altre a atribuir significat a la pèrdua i a la pròpia vida amb la pèrdua, evolucionant de

BREXIT PERDUTS EN LA BOIRA?

OPINIÓ

Dr. Mark Jeffery
professor del
grau en Relacions
Internacionals de
Blanquerna-URL

Segur que en tots els debats que has vist sobre el Brexit has notat la gran paradoxa: si bé sabem que és un canvi històric que tindrà un impacte molt important tant per al Regne Unit com per als països de la Unió Europea (UE), ningú ens pot explicar com serà aquest impacte.

Jo tampoc no el puc explicar. Escric aquest article l'endemà de les eleccions generals al Regne Unit i, tot i la victòria del Sr. Johnson, ningú té clar què passarà les properes setmanes. I el dia que llegeixes aquestes paraules suposo que ja haurà passat la data límit actualment prevista per al Brexit i, doncs, sabrem finalment si el Regne Unit ha sortit de la UE o no. Però em juro el que sigui que aquell dia tampoc no tindrem més clares quines seran les implicacions més importants del Brexit.

EL QUE L'ANTIEUROPEISME SÍ QUE COMPARTEIX AMB EL RACISME ÉS QUE ES BASA EN L'EMOCIÓ I NO PAS EN L'ANÀLISI RIGOROSA DELS FETS. I EL DEBAT EMOCIONAL ENS PORTA MÉS BOIRA

Així, la confusió és una de les principals característiques de Brexit. Però per què hi ha tanta boira?

Una de les raons principals és que, tal com va dir Teresa May, "Brexit means Brexit". O dit d'una altra manera, Brexit no vol dir res més. Sovint els que volen entendre el concepte s'interroguen sobre quins poden ser els objectius que els britànics volen aconseguir mitjançant el Brexit. No troben les explicacions que busquen perquè no han entès que Brexit és l'objectiu i no pas el mitjà. Per als partidaris del Brexit les possibles conseqüències no són les raons per fer-ho, són només consideracions secundàries per resoldre un cop s'hagi aconseguit l'objectiu principal.

Per a qualsevol altra persona, pot semblar més que probable que l'economia d'un país patirà si sorgeixen noves barreres entre aquest país i el seu soci comercial principal; que la UE no pot permetre que un país que no sigui membre tingui accés al seu mercat interior amb condicions iguals o més favorables que les dels seus membres; que l'estalvi

derivat de no contribuir al pressupost de la UE no compensarà l'efecte negatiu sobre l'economia de deixar de participar en el mercat interior; que, a l'hora de concloure acords comercials amb la resta del món, un país de 66 milions de ciutadans no tindrà més poder de negociació que un bloc de 512 milions...

Però per als partidaris de Brexit tots aquests arguments no són més que obstacles posats en el camí cap al seu objectiu. Per això, no dubten a minimizar-los —acusen els que expressen aquests arguments de voler espantar-los— o a fer afirmacions en sentit contrari que sovint no tenen cap base factual. Com a resultat, el debat sobre el Brexit no només no es basa sobre fets, hi és perfectament impermeable. La boira esdevé encara més espessa.

Com han pogut, els britànics, arribar fins a aquest punt? Segur que hi ha molts factors, però cal destacar-ne dos. En primer lloc, el Regne Unit no ha pogut desenvolupar una visió estratègica del seu lloc en el món del segle XXI. El comentari acerb de Dean Acheson que el Regne Unit ha perdut un imperi i no ha trobat un rol s'aplica avui amb encara més força que quan ell ho va dir el 1962. És un fet rellevant perquè, si els líders britànics haguessin intentat desenvolupar una estratègia postcolonial, és possible que no haguessin descartat tan a la lleugera l'argument que la plena participació en la UE és la manera més efectiva de preservar la influència internacional del seu país.

En segon lloc, arran dels debats sobre la reforma de la UE als anys vuitanta, una part important de la dreta britànica va trobar un nou rol per a la UE: la de l'enemic. El populisme necessita un "altre": uns "ells" que no són "nosaltres"; un grup que té la culpa dels nostres problemes. I en aquest sentit, l'antieuropeisme té l'atractiu de permetre crear una figura d'odi sense anar contra cap raça o religió. El que l'antieuropeisme sí que comparteix amb el racisme és que es basa en l'emoció i no pas en l'anàlisi rigorosa dels fets. I el debat emocional ens porta més boira.

I trobem encara més boira si constatem que aquests sentiments negatius poden permetre guanyar eleccions però no serveixen a l'hora de prendre decisions polítiques. El Brexit és una decisió de

“No volem ser aquí”. Deixant de banda la qüestió de si va ser una decisió basada en informació verídica, aquesta decisió és perfectament legítima des d’un punt de vista democràtic. Però com a instrucció política el “No volem ser aquí” només pot servir si també existeix un consens sobre cap a on volem anar. Fins ara aquest consens no ha existit al Regne Unit. I com que no ha estat possible definir el Brexit, és normal que tampoc no puguem saber quines en són les conseqüències.

I per últim, com si ja no tinguéssim prou boira, tenim el procediment de la retirada. El 2017, el Ministre de Comerç britànic va afirmar que el nou acord comercial entre el Regne Unit i la UE seria “un dels més fàcils en tota la història humana”. Però no ha estat així i mai no hauria pogut ser així. El Brexit és un procés molt llarg amb una complexitat tècnica i política molt elevada. Fins ara gairebé tots els debats han estat només sobre la fase de la retirada, és a dir, el divorci entre el Regne Unit i la UE. Potser el gener del 2020 seria possible tancar aquesta fase, però si és el cas, caldria constatar que no estariem ni a mig camí. Caldria llavors començar una fase encara més difícil de les negociacions, que és la d’acordar la nova relació. El fals optimis-

me no ha ajudat gens a aclarir aquesta situació.

Els partidaris del Brexit estaven tan segurs que la UE era la causa dels problemes del Regne Unit que els semblava obvi que només calia marxar perquè tot anés millor. Amb el suport dels mitjans de comunicació, sense un partit d’oposició efectiu i en l’ambient polític que va deixar la crisi econòmica, no els era gens difícil vendre aquesta idea als votants. El problema que han trobat és que, si bé pot resultar fàcil vendre un arc de Sant Martí, les dificultats arriben en el moment en què el client vol que l’hi entreguis.

Un cop guanyat el referèndum sobre el Brexit ja era massa tard per començar un debat basat sobre fets per tal de decidir una alternativa a la UE. L’única possibilitat era continuar en la mateixa línia. Per tant, res d’arcs de Sant Martí. Només boira.

Tota aquesta boira és molt espessa i probablement trigarà uns quants anys a escampar. Podem al·lucinar sobre la situació al Regne Unit, però també és urgent que n’aprenuem alguna lliçó. Estem preparats per si un dia la boira de l’antieuropeisme baixa fins aquí amb la mateixa força? Els nostres conciutadans en saben prou sobre la UE per poder decidir si els convé o no un Iberexit?

AMOR *CENTENNIAL*

Tres experts en educació, psicologia i publicitat dialoguen sobre la manera que tenen d'estimar-se, de relacionar-se, els joves nadius digitals, els *centennials*.

Fotografies:
Pere Virgili

Com són els joves que van néixer a l'entrada del nou segle? Ha canviat la seva manera d'estimar, de relacionar-se? Tenen com a molt vint anys i no han conegut el món analògic, són nadius digitals que evolucionen amb simbiosi amb les tecnologies de la informació i la comunicació i fan un ús intensiu de les xarxes socials, que són part de la seva manera de viure, de consumir, de treballar, d'estudiar... Els *centennials* formen l'anomenada generació Z, que ha seguit els *millennials*, la generació del mil·lenni o generació Y. Pilar Dotras, Dra. en Psicologia, experta en adolescència i professora de Blanquerna-URL; Pepe Menéndez, amb una llarga trajectòria com a educador; i Eduard Vidal, Dr. en Comunicació i Publicitat i professor de Blanquerna-URL dialoguen en aquesta conversa sobre els canvis generacionals des del punt de vista dels joves però també del paper de les famílies a l'hora d'acompanyar el procés vital dels fills.

Pilar Dotras: Quins valors defineixen la nova generació d'adolescents? Quins canvis s'observen? Com expressen la seva afectivitat? Com estimen?

Pepe Menéndez: Quan em pregunten si els valors dels nostres fills són els mateixos que els nostres sempre dic el mateix: "Els valors són els mateixos, les formes no". I aleshores la pregunta sempre és la mateixa: nosaltres què volem, valors o formes? Perquè des del punt de vista dels valors, la lleialtat, la sinceritat, la fidelitat en el sentit de compromís, sí, són els mateixos. Ara bé, les formes no. No tenen res a veure. Clar, després de tota una vida de debats amb els meus pares, jo he heretat d'ells els seus valors, però no les seves formes. I els nostres fills han fet el mateix.

Eduard Vidal: Hi coincideixo absolutament, també hi ha un tema del context. Hem anat evolucionant i, sobretot, la irrupció digital ha fet que les formes evolucionin i canviïn a una forma que mai havíem vist. I la sensació és que nosaltres, sempre que mirem cap a les noves generacions, posem les nostres formes en comparació. Segurament aquest és un dels errors que estem cometent: pensar que les formes seran les mateixes per a totes les generacions que venen quan en

realitat el que hem de veure és on és el fons, perquè ara el concepte és que tot és molt més ràpid i ho volem ara. Sempre hi ha aquest punt extra, que això ve amb els nous temps. Nosaltres no ho teníem.

P.D.: No només estem en un context canviant sinó també molt variat, hi ha moltes adolescències. Els entorns familiars i socials són determinants. És molt difícil fer generalitzacions "al voltant de" determinades realitats dels joves. Però a partir d'aquests valors sí que veiem que, com diu el Dr. Pau López, els adolescents són el mirall de la societat dels adults. Els adults traspuem pors, dubtes, preocupacions, angoixes pel futur incert, etc., però també traspuem tendresa, solidaritat, el valor de l'esforç i la recerca del sentit, com diria V. Frankl. I des d'aquesta realitat complexa ho lligava una mica amb el context que deies tu i el sentit o manca de sentit que promociona aquest context actual, mediàtic i social. Torna a aparèixer el fantasma del buit de futur i una part important dels joves es mobilitza. Això és nou, oi?, però no sé si és un reflex directe dels valors que realment es fomenten o no es fomenten des de l'escola i des de l'educació en general, amb el testimoniatge i en la pràctica.

P.M.: Al final l'educació és un bumerang, ja no pel que dius sinó pel que fas. Tu lances una manera de fer, una manera de pensar i d'actuar, ja sigui de manera explícita com implícita, i el bumerang et torna. Eduques més amb l'exemple i la referència que no amb el que dius. I jo com a educador penso que els nostres joves són el reflex del fet de ser la generació més preparada professionalment però amb pitjors sortides. De vegades és molt dur explicar que Espanya va ser font d'immigració de persones de poca qualificació que buscaven sobreviure i que ara exportem els millors perquè a dins no tenen capacitat de desenvolupament. Però, tot i aquesta realitat, de cara a pensar en educació, no hem de fer missatges d'un optimisme exacerbant, però hem de ser cautelosos perquè és el seu món i la seva vida i és el seu futur i no en tindran un altre.

P.D.: Voldria recuperar una mica el tema inicial que ens ha reunit, quan preguntava sobre l'estima. Reflexionàvem al voltant dels canvis generacionals, de la seva realitat. El que sí que veig —i detecto treballant amb ells— és com han normalitzat i com han incorporat la diversitat. La globalització ens ha portat moltes facilitats. Per això el perfil del jove és un perfil viatger, i això és aprenentatge: aquestes iniciatives, aquestes

PEPE MENÉNDEZ:
“LES DONES
ESTAN INTRODUIINT
ELEMENTS
D'ANÀLISI
DINS DE LES
INTERRELACIONS
HUMANES
DIFERENTS A LA
IDEA D'IGUALTAT”

ganes de voluntat de fer, sortir, de veure, aquest tremp els genera aquesta visió de la diversitat com una cosa normal. Em fa l'efecte que en dècades anteriors hi havia més estereotips, posicions més fixes davant de la interacció amb altres persones diverses i ara ells normalitzen més la diversitat i els diferents col·lectius.

P.M.: De fet ho entenen com un fet de dret i justícia. Per ells l'homosexualitat, la transexualitat, etc., són temes de dret i justícia i són molt lluny de l'educació moral més tradicional que podem haver rebut nosaltres. Abans ens deien: “L'homosexualitat va en contra de la supervivència de l'espècie humana”. I ara ja no som en aquest punt, potser estem arribant al final, però la moral humana ja no pensa en aquest factor. Està pensant en l'exercici dels drets i llibertats i la justícia.

E.V.: Sempre estan buscant aquella experiència que els confirmi la seva identitat. Han après que poden triar la identitat que volen i la defensaran fins a l'últim extrem. Ara, en els qüestionaris, quan has de dir el teu sexe hi ha l'opció “altres”. Ja hem fet el pas i ja s'ha incorporat com a normal. Ells creuen que tot és possible i que tenen l'oportunitat de fer-ho si ells hi creuen realment. Aquella mirada més postmoderna que semblava que estava caient, ells l'han tornat a recuperar des d'una vessant més bonica basada en el “Tinc un ideal, vaig a lluitar”.

P.M.: És aquella expressió que a vegades verbalitzen de “Jo no vull identificar-me com a gai, jo estic enamorada de l'altra persona”; això ho he vist més en les

noies. “Ara estic enamorada d'una altra noia però em puc enamorar d'un noi”. Això està passant en els que tenen entre quinze i vint-i-tres anys, els de trenta no tenen aquest marc o no hi entren amb tanta força. Està passant a tot arreu i està impactant molt en escoles religioses. Jo ja no sóc capaç de formular científicament com s'ha d'entendre, això. Però sí que penso que en general les dones estan introduint elements d'anàlisi dins de les interrelacions humanes completament diferents a la idea d'igualtat, i apareix la reivindicació del dret a disposar d'un perfil propi. Per això dic que les dones no volen ser iguals als homes, les dones volen tenir la mateixa dignitat, però no volen ser iguals. I aquí hi ha l'aparició d'un altre rol en les relacions entre homes i dones que és molt interessant per a l'evolució humana.

E.V.: Sorprenent, perquè jo també crec que el feminisme té una entrada molt important aquí. Aquest punt d'igualtat ja no és igualtat, és un “Jo vull decidir on vull ser, què vull fer, perquè em vull sentir lliure”.

P.D.: Voldria introduir dos aspectes nous: fins a quin punt hi ha més diàleg a la família que facilita desenvolupar la seva identitat i fins a quin punt les famílies estan més obertes a l'escolta. Sempre hem de pensar que una cosa és l'inici d'aquesta construcció d'identitat i l'altra com això també va evolucionant. James Marcia parla d'aquesta construcció amb l'anàlisi del canvi en dues variables: crisi i compromís. Tenint en compte la capacitat de replantejar-se les coses (crisi) i l'actuació real (compromís), així es defineixen les

PILAR DOTRAS:

“ELS JOVES SEMPRE DIUEN QUE AQUESTES CONVERSES, LES QUE PROVOQUEN LA CRISI, LES PREFEREIXEN ENTRE IGUALS MÉS QUE AMB ELS PARES”

identitats en moratòria, hipotecada o aconseguida. Però, parlant amb ells i preguntant, veig que encara falta l'actitud. Els joves sempre diuen que aquestes converses, les que provoquen la crisi, les prefereixen entre iguals més que amb els pares.

P.M.: Hi ha una cosa que sempre ha passat. La vida de cadascú comença amb el nostre naixement, i considerem vell tot allò que succeï abans. Jo crec que els pares i mares anem darrere els fills, és com aquella imatge dels que porten un gos lligat que els estira amb tanta força que són ells els que van al darrere del gos. Veus com els fills estan formant la seva vida, construint la seva identitat, i tu sovint estàs amb la contradicció de “Soc el pare o la mare, tinc unes obligacions i unes responsabilitats envers ells però alhora l'he de deixar créixer”. Per a mi això és positiu. L'important és que caminin sols però que sàpiguen que hi ets. No es tracta de fer una homilia diària pensant que això canviarà les coses sinó que tu siguis allà. En la meua experiència com a tutor de nois i noies d'entre quinze-divuit anys els pares dels quals són un referent més que explícit, sempre estan parlant dels seus pares.

P.D.: I a més estan satisfets dels seus pares. Però als pares els fa la sensació que no és així. Un altre tema que aflora com una queixa bastant freqüent és quan el jove, en la seva construcció de la personalitat, no troba la possibilitat real del contrast amb un adult o hi ha un buit i es viu com un conflicte permanent amb els pares.

P.M.: Aquí la idea clau és l'estima. Si els teus fills senten que tu com a pare els estimes, has resolt el 70% del conflicte. Perquè encara que discuteixis, després queda això. El problema és quan hi ha trencaments de percepcions d'aquesta estima.

E.V.: La meua sensació és que els pares ens estem transformant en mentors, mantenint la part de pare, és clar. Els estem dient: “Tu tira, que si necessites qualsevol cosa jo estic darrere”. Al final és el mateix que fem a les classes, som mentors.

P.D.: Visualitzar-nos amb ells com a autònoms, com a persones amb el seu criteri, i que els podem acompanyar.

P.M.: Els nostres fills sempre s'assemblen a nosaltres. Quan algun pare o mare es queixava de la manera de ser del seu fill, jo sempre els deia: “Si és vostre a algun dels dos s'assembla, eh? Al comportament d'algun dels dos”. Amb això volia dir que havien de ser més capaços d'entendre'ls i ajudar-los a créixer.

P.D.: Perquè l'aprenentatge també consisteix en el que veuen. Però anem cap al tema de les tecnologies, de la publicitat, dels mitjans, i al paper i a la influència que tenen. I ho podem centrar un altre cop en aquests vincles afectius i en les formes, com dèiem a l'inici d'aquest col·loqui.

E.V.: Jo crec que vivim en un món sobreestimat on per una banda hi ha la part del postureo, però després

hi ha la part real, la necessitat que tenen d'expressar-se. I aquí hi ha molts punts, és clar: des dels seus propis referents fins als instagramers, influencers; els imiten. Però dintre del grup de classe també hi troben referents. Tinc diferents seminaris i en uns hi ha una actitud molt més amorosa entre ells, i un altre que és una mica més fred. És curiosa la diferència. El mòbil i les xarxes ajuden molt, els han fet més visibles, però també tenen la possibilitat de poder desconnectar quan volen.

P.D.: Creus que decideixen desconnectar? En quins moments o situacions penses que ho fan?

E.V.: En moments claus sí. Per exemple, si hi ha ruptures i punts de mal rotllo, es deixen de seguir, ja no interactuen, o allò que feien junts ho deixen de fer. Desconnecten. No és que el deixin de banda, sinó que deixen d'interactuar. I en aquest punt sí que es nota que hi ha un canvi.

P.D.: I la influència de la publicitat, dels models, dels mitjans, de la TV...?

E.V.: La publicitat, en aquest sentit, crec que va un pas enrere de la societat. Pel que fa als estereotips, la sensació és que anem un pas enrere. Veus els joves de la Facultat i els compares amb els que surten als anuncis i són bastant diferents. La visió del creatiu de trenta, trenta-cinc i quaranta anys no està del tot ben relacionada amb la realitat d'ara. Estem recurrent a estereotips que cada vegada encaixen menys amb ells. Per exemple, amb la sèrie *La casa de papel*, a la qual estan tots enganxadíssims, hi connecten, s'hi reconeixen. Però els anuncis no els enganxen. Ells perceben que "no m'estan parlant a mi. Estan parlant a una noia que té la meua edat però que no sé qui és". "Si no aporta res, si no t'hi sents representat amb la teua manera de fer, aparta-te'n". "Si no aporta, aparta-te'n", em diuen. I al final t'adones que tot són conceptes molt ràpids. La publicitat ja no és un referent per al jovent, els busquen a un altre lloc.

P.M.: Em fa la impressió que l'impacte de la publicitat ha baixat a la franja d'edat de tres a catorze anys. Hi ha un moment de trencament amb la publicitat que potser abans era als vint anys, i ara coincideix amb el moment de deixar l'institut; és en aquest moment que deixa de tenir tanta importància. El moment d'influència més gran de la publicitat és a l'etapa de

primària i secundària, especialment en l'àmbit de l'acceptació del propi cos i dels rituals de pertinença al grup d'amics i amigues. I els pares i els educadors cal que ho tinguin present.

E.V.: Tot va una mica relacionat amb el rol de la televisió. Fins als catorze anys, la televisió té un gran interès per a ells perquè hi ha programes en els quals es senten representats. Des del moment que volen el mòbil, el portàtil, que volen sortir ja de l'escrutini diari de la pantalla al menjador, i que diuen que allò que veuen ho volen a l'habitació amb el seu espai personal, és quan tot allò que realment influenciava deixa de fer-ho. I ja passa a ser tot les xarxes socials i els seus reptes, i aquests són els que comencen a agafar rellevància.

P.M.: Segons algunes dades publicades, comencen a veure pornografia als vuit anys. Quin és el moment d'edat que determina fins i tot el nou concepte de la sexualitat? Perquè ara sabem que alguns dels joves, nois, entre catorze i vint-i-dos anys tenen un comportament que és una reproducció de la pornografia. Però aquesta construcció psicològica i mental, quan s'ha fet? Jo tinc la teoria que s'ha fet abans dels catorze anys. Potser no han provat res, però ja han vist imatges que construeixen una manera d'entendre la sexualitat.

P.D.: En l'hipotètic cas que fos així, que jo crec que també va per aquí, per l'accés obert, etc., què els diríem, als pares?

P.M.: Els pares hem d'atrevir-nos a una cosa que ens costa molt a tots, que és parlar obertament de la sexualitat amb els nostres fills i filles. Ni l'escola, ni les famílies en general, han entomat la sexualitat amb una aportació de valor educatiu perquè a tots ens fa por. "No fos cas que li digui als catorze i llavors s'interpreti que ja dono per fet que... o al revés, no fos cas que...". I llavors es va endarrerint la conversa. I mentre vas endarrerint la conversa, ells la van tenint entre iguals. La sèrie *Vida perfecta* de Leticia Dolera em va semblar molt interessant perquè, més enllà del divertiment, és un trencament espectacular de tabús. Podria ser un exemple de la influència que la televisió té en els nostres comportaments i creences. Jo tinc uns amics holandesos que tenen els fills de la mateixa edat que els meus. Quan tenien entre setze-divuit anys, un dia era a casa seva i vaig anar al lavabo i em trobo que hi havia estris de neteja i preservatius. És a dir, compraven els preservatius per als seus fills.

EDUARD VIDAL:
“ELS ANUNCIS NO
ELS ENGANXEN.
ELLS PERCEBEN
QUE “NO M’ESTAN
PARLANT A MI.
ESTAN PARLANT
A UNA NOIA QUE
TÉ LA MEVA EDAT
PERÒ QUE NO SÉ
QUI ÉS”

P.D.: Cal crear uns espais de comunicació entesos com a “espais” de diàleg. Però és clar, a vegades els pares hi estan d’acord, però no saben com fer-ho. La pregunta és, entrem en el tema del sexe al mig del sopar d’avui?, com si hagués de ser un tema més? El fet interessant és anar-los acompanyant segons l’interès que ells vagin desenvolupant segons la seva etapa madurativa.

P.M.: Fem una caricatura. Imaginem una escena domèstica en què el pare està amb nens de sis-vuit anys veient una pel·lícula i, davant de l’actitud d’un noi que es vol aprofitar d’una noia, la mare diu: “Els nois sempre estan pensant el mateix!”; o el pare diu: “Mira aquest com se les lliga a totes”. Aquestes frases són molt més potents per a la creació de la identitat que no pas el típic “Avui parlarem de sexualitat”. I si compartim aquests moments, quan arriben a l’adolescència, ja porten un màster d’entendre què he de fer jo des del meu paper de noi o de noia. En el fons penso que en aquesta idea del mentoratge la clau és que des de ben petits aquestes converses o comentaris siguin constructius perquè el nen o nena vagi entenent què són les relacions, l’afecte.

E.V.: Hi ha moltes esferes. La primera és l’esfera pública, la més dura i la que acaba generant el patró. També t’adones que en l’esfera cultural hi ha molts temes que no acaben entrant mai. Si no es parla de sexe, ells el busquen a les xarxes. I un cop comences a jugar amb els cercadors sense supervisió, entres en la roda de trobar coses sense cap criteri. Amb tan sols vuit o nou anys estan entrant en temes com l’amor i la pornografia de forma superficial, però ja el tenen

al cap. I als catorze ja porten un màster, no ho han explicat a ningú, només entre ells, però el màster ja el tenen. Un màster totalment deformat, perquè no tenen cap altra referència que no sigui la pornografia, perquè ni l’escola ni els pares en parlen. A l’escola potser no han de ser els professors, els que en parlin, però potser alumnes més grans perquè es puguin arribar a sentir entre iguals. Crec que els estem perdent i malauradament cada vegada més aviat.

P.M.: La infància és com l’aigua, que sempre busca la sortida. De fet, la curiositat i l’exploració de la infància sempre busca la seva sortida. Si l’evolució psicològica diu que hi ha un enamorament cap als quatre o cinc anys —de fet molts nens i nenes de parvulari es fan petons, molt ingenus però petons—, nosaltres hem d’intentar ser-hi en el moment just perquè, si no, la tecnologia ens avançarà per tot arreu. La solució és aturar la tecnologia o gestionar-la? Governem-la! Als vuit anys has de tenir un mòbil amb connexió? Això és com si tens la porta de casa oberta a les màfies o als lladres o a la droga. Però nosaltres ens fixem normalment en l’ús de la tecnologia en els joves, i aquí ja fem tard. Hem de pensar que el moment d’influència més fort és entre els quatre i els dotze anys. És aquí quan no hem de prohibir però sí acompanyar.

P.D.: De fet, quan algunes vegades els pares han plantejat la dificultat que tenen per fer desconnectar el nen, pensen que per fer-ho li hem d’agafar el mòbil quan van a dormir, fet que genera una reacció d’incomprensió de l’infant que es pregunta per què hem de desconnectar si som a casa. Potser no es tracta

tant del fet de desconnectar sinó de buscar activitats alternatives i de desconnectar-nos entre nosaltres mateixos. Hi ha l'art, el teatre, la música... Després ells ja triaran. Perquè la tecnologia també ens ha aportat beneficis en la comunicació entre pares i fills, cal esmentar-ho. Hi ha moments en què ens ha unit, perquè tant pares com nens tenen un mitjà comú.

P.M.: La meua mare, que té noranta-un anys, comparteix el grup de Whatsapp amb els seus fills i amb els seus nets. I això li permet tenir connexió amb el món. Hi ha una escena de la pel·lícula *Sorry. I missed you* en què en un moment donat el pare li treu el mòbil al seu fill com a càstig i la mare li diu al pare: "En aquest mòbil ho té tot: els deures escolars, els dibuixos... no hi té només l'oci!". El resultat és que el pare li ha tret la seva ànima!

E.V.: Tot el que estem dient té molt de sentit però crec que estem creant dos tipus de rol: un en què la dona es veu empoderada i vol veure el món diferent; i un altre en què el noi segueix amb una visió masclista a través de la pornografia. Això està provocant que quan en tenen dinou, no s'entenguin. Perquè hi ha una col·lisió de valors i hi ha una manera de fer tan diferent que diuen: "No encaixem, no ens entenem, ho deixem". I porto molts dies pensant què hauríem de fer; potser hauríem d'impulsar un canvi en la manera com es genera el contingut pornogràfic. Començar a introduir algun tipus de pornografia diferent en la qual no hi hagi aquesta visió tant masclista en el sexe, perquè si, al cap i a la fi, és l'eina amb la qual s'eduquen els nostres joves, seria preferible que no

tinguin aquesta versió tant hardcore sinó que tinguin una visió més humana amb les dones en què no se les tracti com un objecte. Com que a Google hi seguirem anant, hem de canviar el contingut pornogràfic que es consumeix.

P.D.: I ho creus possible? Penseu que, des de la família o des de l'escola, es pot lluitar contra les xarxes socials per on circulen totes aquestes informacions i imatges?

E.V.: Estan començant a crear-se una sèrie de tendències...

P.M.: Ho he sentit en algun programa però la pornografia no canviarà fins que no hi hagi un mercat que la vulgui canviar.

E.V.: Seria més *profriendly* cap a la dona, però malauradament no ho estan aconseguint.

P.M.: De fet la sèrie de la Leticia Dolera va per aquí. Hi ha un marc de gaudir del sexe que és propi de la dona, però que no es troba en els mitjans habituals de continguts sexuals.

E.V.: Clar, però més enllà d'aquest model propi de la dona hauria d'haver-n'hi un que fos un marc per gaudir els dos, un *win-win*. El que s'hauria de transformar és la indústria perquè a poc a poc es vagi descafeïnant aquesta visió masclista del sexe.

P.M.: També té a veure amb la manca d'ubicació dels homes. Hi ha un sector dels homes que no han sabut adaptar-se a la igualtat. Com si continuessin tenint en el seu ésser un llenguatge de la violència. La nostra ubi-

cació no pot reduir-se a dir: “No, no, jo et respecto”. No, no, no! Has de treballar molt internament com a home! I molts ens adonem, potser, que les nostres reaccions espontànies són masculines. Per exemple, és el famós debat de les imatges de dones que es treien la camisa als Sanfermines, moment que aprofitaven alguns joves per tocar-los els pits. I clar, la primera reacció és “Noia no te la treguis!”. Però, a veure si no es podran treure la camisa sense que això signifiqui que l’instint salvatge dels homes ens porti a tocar-los els pits. Hem de deixar de pensar amb la frase “Doncs no provoquis, no et treguis la camisa” i començar a pensar més en les nostres reaccions. I tot això com a homes significa un “Atura’t”, has de treballar molt més. Has de pensar no en la idea de reprimir-te si no de tornar-te a ubicar.

E.V.: El problema és que la societat s’està movent, la dona es mou, i ningú pensa en com s’ha de moure l’home. Hi ha molts homes que s’afegeixen al feminisme perquè hi creuen però, bé, i tu com a home on et poses?

P.D.: És una crisi d’identitat per a l’home. Potser per primera vegada els homes es troben en una “cruïlla” d’identitat? O són les dones les que estan canviant?

P.M.: Com que els temps són tant ràpids i canvien tant, quan acabem d’entendre una situació, ja ens ha canviat i ja hem de tornar a pensar d’una altra manera. I això és molt estressant.

P.D.: Una cosa és parlar de l’home com a adult però també hi ha el nen, l’adolescent que reproduïx els actes dels adults. En aquestes circumstàncies l’interessant és el canvi generacional, i estem constatant que no hi és. És esfereïdor que encara hi hagi nois controlant el mòbil de les seves parelles. I elles, en alguns casos, ho acaben acceptant i, d’aquesta manera, sembla que res canviï...

P.M.: És normal. Per això crec que la clau és entre els zero i els deu anys, quan són esponges. A partir d’aquesta edat el que fan és executar i repetir allò que han anat integrant com a esponges i la construcció d’identitat que han fet.

P.D.: Per acabar aquest col·loqui, i per emfatitzar algunes idees-marc que han anat sorgint, em fa l’efecte que la perspectiva d’anàlisi psicosocial d’Erik Erikson ha estat molt present al llarg de tot el diàleg. Em refereixo a la importància clau dels missatges que van rebent els infants i els adolescents des del món dels adults, de manera directa (preocupacions, dubtes i esperances) o més subtil, a través de les diferents formes de publicitat (valors comercials imperants, modes, etc.). I sembla que queda clar que quan mirem i analitzem què fan, què pensen i com són els adolescents, i a més intentem treure’n alguna conclusió, és molt possible que estiguem fent una autocrítica necessària de tots nosaltres, els adults. Ells són el nostre mirall.

Investigadors

Durant els darrers vint-i-cinc anys el nombre de persones afectades per algun tipus de demència s'ha doblat. L'envelliment progressiu de la població fa preveure que aquesta malaltia continuarà augmentat en tot el món, on a hores d'ara 35,6 milions de persones la pateixen. La Dra. Marta Hernández, Dra. en Farmàcia, treballa en l'adequació de la farmacoteràpia en els trastorns conductuals en pacients d'edats més grans afectats per la demència.

“EN EL CAS DE LES DEMÈNCIES I LA GENT GRAN, L'ATENCIÓ INDIVIDUALITZADA ÉS VITAL”

Entrevista a la Dra. Marta Hernández, investigadora de la Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna-URL

Text: Francesc Viadel
Imatges: Esperanza Maestro

Durant els darrers vint-i-cinc anys el nombre de persones afectades per algun tipus de demència s'ha doblat. L'envelliment progressiu de la població fa preveure que aquesta malaltia continuarà augmentat en tot el món, on a hores d'ara 35,6 milions de persones la pateixen. La professora Marta Hernández, Dra. en Farmàcia, treballa en l'adequació de la farmacoteràpia en els trastorns conductuals en pacients d'edats més grans afectats per la demència.

Segons dades del Ministeri de Sanitat publicades dins de l'informe “Estrategia en Enfermedades Neurodegenerativas del Sistema Nacional de Salud” del 2016, fa quinze anys el nombre de ciutadans afectats per una demència a Espanya era de 431.000. Segons aquest informe, si es confirmen les previsions, es calcula que el 2030 la xifra pot arribar als 600.000 malalts i el 2050, vora el milió. Unes xifres, en qualsevol cas, incertes atès que en molts casos no arriben ni a diagnosticar-se. Els experts del Ministeri asseguren que l'augment de pacients podria tenir greus conseqüències, no sols per als malalts i els seus familiars, sinó per al mateix Sistema Nacional de Salut.

Entre les demències, la de l'Alzheimer és la més freqüent —afecta entre el 60% i el 80% dels malalts—. En segon lloc, apareix la demència per patologia mixta —vascular i Alzheimer—, seguida de la demència vascular i, a més distància, la demència coneguda per cossos de Lewy, l'associada al Parkinson, la frontotemporal i altres demències secundàries. Cal dir que, només a Catalunya, l'Alzheimer afecta 45.000 persones. Ens enfrontem a una malaltia devastadora que té un enorme impacte social i econòmic i contra la qual la medecina no ha trobat encara fórmules eficaces per poder combatre-la.

La Dra. Marta Hernández Hernández (Barcelona, 1982) ha dedicat fins ara la seva recerca a l'adequació de la farmacoteràpia en els trastorns conductuals en pacients afectats per la demència, aspecte al qual va dedicar la seva tesi. Llicenciada en Farmàcia per la Universitat de Barcelona el 2005, és des de fa vuit anys especialista en farmàcia hospitalària. Ha participat en nombrosos estudis relacionats amb la seva recerca, ha publicat nombrosos articles en revistes científiques i és una bona coneixedora de la problemàtica sociosanitària que representa aquesta malaltia. Actualment, és la coordinadora acadèmica de l'àmbit de Ciències de la Salut del grau en Farmàcia IQS-Blanquerna URL.

“SOVINT RETIRAR ALGUNS FÀRMACS QUE PROVOQUEN EFECTES ADVERSOS O CANVIAR-LOS POT AJUDAR MOLT EL PACIENT. S'HA DE PRIORITZAR LA INDIVIDUALITZACIÓ I REVISIÓ PERIÒDICA DEL TRACTAMENT”

Com es va arribar a interessar per aquest àmbit?

Vaig fer farmàcia hospitalària i la residència a l'Hospital General de Granollers, un centre de referència en geriatria des de fa molts anys. Allà vaig coincidir amb el doctor Carles Pardo, que portava la part de farmàcia en geriatria. Després vaig treballar com a farmacèutica en l'àmbit sociosanitari i m'hi vaig tornar a trobar. M'atreia comprovar com l'aspecte del tractament amb fàrmacs en l'àmbit geriàtric funciona completament diferent de com ho fa en d'altres àmbits, ja que es tracta d'un col·lectiu més fràgil; des de sempre m'ha interessat la neurociència. Va influir també l'experiència d'haver patit aquesta problemàtica en la família.

Es tracta d'un problema del tot inevitable ja que el que diuen les dades és que la probabilitat de trobar-se amb algun tipus de demència en la família és bastant elevada.

Sí, ho és. Sobretot en el cas de l'Alzheimer. Cada vegada en tindrem més casos perquè cada vegada vivim més temps i la prevalença augmenta amb l'edat.

Quina ha estat l'evolució dels fàrmacs per tractar la demència? Fins als anys seixanta no n'hi havia gaires, de medicaments, oi?

La realitat és que no hi ha fàrmacs curatius per a les demències, tenim un arsenal petit. En el cas de l'Alzheimer disposem dels anomenats *anticolinesteràstics* i la memantina, els quals, segons alguns estudis, en el millor dels casos, poden endarrerir l'evolució de la malaltia però no curar-la.

D'altra banda, quan parlem de trastorns conductuals relacionats amb demències com l'apatia, l'agitació, l'anorèxia, no sempre s'usen del tot bé, s'utilitzen molts antipsicòtics, antidepressius... Sigui com sigui, sobre la utilització d'aquests fàrmacs, en general, hi ha una gran controvèrsia. En alguns casos, poden afectar la mobilitat, generar problemes cardiovasculars i no sempre són eficaços per tractar aquest tipus de simptomatologia conductual. Cal no oblidar, a més, que en l'àmbit de la geriatria és molt difícil identificar allò que poden ser reaccions adverses provocades per la medicació amb les diferents síndromes geriàtriques. No és una tasca gens fàcil diagnosticar-les correctament. Cal recordar també que són pacients normalment polimedicats, i que alguns d'aquests fàrmacs prescrits també poden afectar la patologia de base o agreujar-la.

A quins fàrmacs es refereix?

Per exemple, als fàrmacs amb càrrega anticolinèrgica, que poden agreujar el deteriorament cognitiu o bé agreujar síndromes geriàtriques típiques com poden ser el restrenyiment o la sequedat de mucoses. També poden provocar caigudes, un dels efectes adversos amb conseqüències més greus per a aquesta població. D'altra banda, moltes vegades es prescriuen medicaments per als trastorns conductuals (antipsicòtics majoritàriament) per cobrir el període de tota la malaltia, i això no hauria de ser així perquè aquesta té diferents fases, moments distints. Sovint retirar alguns fàrmacs que provoquen efectes adversos o canviar-los pot ajudar molt el pacient. S'ha de prioritzar la individualització i revisió periòdica del tractament.

Sigui com sigui, comentava que hi ha una gran controvèrsia al voltant de la utilització de fàrmacs.

Sí. Però de moment, no hi ha cap altra alternativa. També és veritat que s'està fent moltíssima recerca i que, en algun moment, obtindrem resultats. S'ha de tenir en compte que estem parlant de malalties que són multifactorials i això dificulta el fet de trobar una diana única sobre la qual es pugui actuar. Tampoc no sabem quin pes té cada factor en la malaltia, en la seva evolució.

I quina podria ser, doncs, la solució des d'un punt de vista farmacològic?

Les estratègies han canviat molt. Hi ha molts estudis i, sobretot en fàrmacs biològics, medicaments sintetitzats o derivats d'una font biològica, la seva estructura és molt complexa. Ja no estem parlant, doncs, en termes de química pura. Parlem, també, com en el cas dels actuals tractaments oncològics, d'un tipus d'abordatge personalitzat per a cada pacient. Això no obstant, no serà fàcil trobar una solució. Alguns assajos clínics en pacients s'han hagut d'abandonar perquè no funcionaven. No hi ha, de moment, cap d'aquests fàrmacs nous contra la demència comercialitzats. El que tenim, per ara, són diferents vies, possibles dianes localitzades en què els investigadors consideren que poden actuar.

Així, doncs, creu que estem encara molt lluny de trobar una solució contra les demències?

Vull pensar que no. S'estan fent molts assajos clínics, es fa molta recerca. L'objectiu és trobar medicaments que realment curin. Tinc l'esperança que durant els propers anys es puguin trobar medicaments que, si més no, puguin aturar la malaltia en un primer estadi.

Podríem deduir que ara com ara no n'hi ha prou amb els fàrmacs per plantar cara a les demències i que potser caldria explorar altres vies?

Per tractar els trastorns conductuals associats la primera opció és sempre la no farmacològica, però en determinats casos pot ser no realista per la seva gravetat. Però també és cert que dins d'aquests tipus de trastorns n'hi ha de molt di-

versos i que, en alguns casos, podem utilitzar aquestes opcions no farmacològiques. Tanmateix, tampoc no tenim una evidència científica àmplia de la seva eficàcia en aquest tipus de situacions i pacients. Hi haurà moments en l'evolució de la malaltia en què l'única opció serà la del tractament amb medicaments.

Darrerament els metges també incideixen molt en la prevenció.

S'ha observat que hi ha una certa correlació entre l'estil de vida i l'aparició de la malaltia. Té a veure amb el component vascular. Molts estudis consideren que el risc cardiovascular, l'obesitat, etc. està relacionat directament amb el desenvolupament de la demència i, naturalment, de moltes altres malalties. Com visquis ara afectarà en un futur la teva salut tot i que hi ha factors genètics sobre els quals no podràs actuar. El de la genètica és un altre dels camps de recerca on potser trobarem moltes respostes.

“COM VISQUIS ARA AFECTARÀ EN UN FUTUR LA TEVA SALUT TOT I QUE HI HA FACTORS GENÈTICS SOBRE ELS QUALS NO PODRÀS ACTUAR. EL DE LA GENÈTICA ÉS UN ALTRE DELS CAMPS DE RECERCA ON POTSER TROBAREM MOLTES RESPOSTES”

Com podríem definir la demència? En general, la impressió és que la gent té una gran confusió.

N'hi ha de diferents tipus i amb diferents prevalences. Demències que afecten més les dones que els homes, per exemple. El que passa és que moltes vegades és molt difícil fer-ne un diagnòstic a causa dels múltiples factors que hi intervenen. S'han donat casos en què al pacient se li ha diagnòstic Alzheimer i després, en estudis postmortem, s'ha vist que era una demència mixta o d'algun altre tipus. Un altre dels reptes, doncs, és fer un diagnòstic acurat que ens permeti individualitzar al màxim el tractament. El deteriorament cognitiu, de fet, pot començar inclús abans dels seixanta-cinc anys. Per a aquests estadiatges més primerencs s'estan cercant molts tests, moltes proves. El problema és que la detecció de la malaltia en els primers estadiatges resulta molt difícil i

aquests símptomes sovint són evidents quan la malaltia ja està avançada. Molts dels esforços de la recerca van en aquesta línia, la de la detecció precoç.

Estem parlant d'un problema, el de les demències en general, considerat des de fa anys com a prioritari per Nacions Unides pel seu impacte.

Sí. D'un problema molt greu i amb moltes derivades. Tenim comptabilitzat el que gastem en tractaments, ingressos, però no de tot el que hi ha al voltant del malalt, de la dependència com a conseqüència de la malaltia. D'aquí uns anys, el sistema, sobretot des d'un punt de vista social, no podrà assumir els costos. La demència afecta la família del malalt, tot el seu entorn. Comptabilitzar i gestionar l'impacte de la malaltia en l'esfera social és un altre dels reptes. A més, en la majoria dels casos són les famílies les que assumeixen les despeses. Segons un estudi de la Universitat de Castilla - La Mancha, dirigit pel sociòleg Millán Arroyo, els costos per a una família amb algú a casa amb una malaltia neurodegenerativa són enormes. I això sense comptar aspec-

es manifestaran en algun moment de la malaltia en el 80% dels casos. Sobretot alguns d'ells, com les al·lucinacions, l'agitació, l'agressivitat o l'insomni. Són els trastorns més devastadors que afecten també els cuidadors, malmeten la qualitat de vida del pacient i de l'entorn del pacient i, a més, ens indiquen que la malaltia està progressant d'una manera més ràpida. No són símptomes fàcils de gestionar.

A les etapes finals entenc que l'única opció és l'ingrés en algun centre.

Moltes vegades, sí. El fet que manifestin símptomes conductuals està relacionat amb una major institucionalització del malalt. Tot depèn de la situació familiar, dels recursos i de l'evolució que hagi tingut la malaltia.

Creu que el nostre sistema sociosanitari, ara com ara, està preparat per assumir i gestionar aquest problema?

La integració sociosanitària és imprescindible. El problema s'ha d'abordar de manera transversal. En l'àmbit de la geriatria hi ha hagut canvis molt importants en els darrers anys i en molts sentits, per exemple, a l'hora d'administrar els medicaments en els centres sociosanitaris. Hem passat d'una majoria de pacients als quals s'havia prescrit majoritàriament medicaments via oral, a una majoria als quals s'havia prescrit algun medicament via parenteral. Aquest és un indicador de l'augment de complexitat que s'ha produït. Tot això també ha impactat en les residències que, ara mateix, tenen pacients amb múltiples malalties que interactuen entre elles, per tant, amb uns requeriments d'atenció més complexa. Han estat uns canvis molt ràpids que han vingut acompanyats, també, d'una major sensibilitat social. Aquesta sensibilitat, la podem exemplificar en casos com el de l'Hospital de Sant Pau. En aquest centre, s'han fet càrrec que determinades estades de malalts a urgències poden agreujar els seus problemes de salut i aleshores el que han fet és abordar els factors de risc. Per exemple, la llum natural. Per a alguns pacients no tenir llum natural pot provocar-los desorientació. A més del canvi quant a estructura i organització del servei que suposa, també s'ha format el personal en el tipus de cures que necessiten aquests pacients. Podríem comentar també el cas de l'Hospital de

“LA DEMÈNCIA AFECTA LA FAMÍLIA DEL MALALT, TOT EL SEU ENTORN. COMPTABILITZAR I GESTIONAR L'IMPACTE DE LA MALALTIA EN L'ESFERA SOCIAL ÉS UN ALTRE DELS REPTES”

tes com l'afectació sociolaboral dels cuidadors.

És un problema difícil de solucionar...

El sistema ha d'integrar l'assistència social i la sanitària. En relació amb els malalts aguts, no gaires centres sanitaris disposen avui d'unitats especials com la de l'Hospital Sant Pau, on l'assistència de pacients fràgils més susceptibles a patir, per exemple, durant l'ingrés s'estan abordant de manera diferent. En el cas de les demències, l'impacte és enorme sobre el sistema a causa de la dependència que generen i és la família la que ha de gestionar principalment la situació.

Quins serien els símptomes més complicats de tractar en una persona afectada per algun tipus de demència?

Els més complicats d'abordar són els símptomes conductuals associats a la demència, que

Vic i dels seus equips multidisciplinaris, la manera en què aborden el problema de la fragilitat dels pacients.

Les persones grans prenen, en general, medicaments per diferents patologies. Això implica un equilibri complicat, oi?

La manera en què entenem el tractament amb medicaments també ha evolucionat. Un medicament no afecta de la mateixa manera un nen, que una persona adulta o un pacient geriàtric. Fins als anys noranta no es tenien gaire en compte, aquestes qüestions. El 1991 van sortir els primers criteris específics de la mà del geriatra Mark Howard Beers, els quals incloïen una sèrie de fàrmacs considerats inadequats per administrar en persones majors de seixanta-cinc anys. Durant els darrers anys s'han anat desenvolupat diferents criteris específics per a aquesta població. Fins fa uns anys hi havia metges que mai no havien sentit parlar d'aquests criteris. Ara, però, es tenen molt presents. La idea en general és que el que un dia et van prescriure per a tota la vida potser al cap d'uns anys s'haurà de canviar en funció de l'edat, l'evolució de

la malaltia i les necessitats del pacient. Cada vegada és té més clar que l'abordatge ha de ser integral i anar modificant els objectius conforme avancen les malalties. Hem posat la persona

“UN MEDICAMENT NO AFECTA DE LA MATEIXA MANERA UN NEN, QUE UNA PERSONA ADULTA O UN PACIENT GERIÀTRIC. FINS ALS ANYS NORANTA NO ES TENIEN GAIRE EN COMPTE, AQUESTES QÜESTIONS”

al centre. En el cas de les demències i la gent gran l'atenció individualitzada és vital. Vivim un període de transició en què estem pendents de trobar un via en l'àmbit dels fàrmacs que ens permeti aturar la malaltia o reduir-ne el nivell de dependència.

BON FUTUR

L'ACTUALITAT DE LES FACULTATS BLANQUERNA - UNIVERSITAT RAMON LLULL

Transició Blanquerna-Escola, una iniciativa pionera en la formació dels mestres

Quatre institucions educatives i Blanquerna-URL participen en un projecte en què els docents novells i els docents amb més experiència treballen de manera conjunta

La Fundació Escola Cristiana de Catalunya (FECC), la Fundació Educativa de les Dominiques de l'Anunciata a Catalunya (FEDAC), la Fundació Jesuïtes Educació, i la Fundació Vedruna Catalunya han unit esforços amb Blanquerna-URL per fer un canvi en el model d'aprenentatge dels estudiants en Educació Infantil i Educació Primària.

El curs passat es va posar en marxa el programa Transició Blanquerna-Escola amb els estudiants de segones titulacions en Educació de Blanquerna-URL. Es tracta d'una millora en el model de formació dels mestres que parteix d'una visió comuna sobre el perfil del mestre i la seva formació. Els centres educatius, juntament amb Blanquerna-URL, es converteixen en contextos d'aprenentatge per als docents novells i els docents amb més experiència, treballant de manera conjunta i fent realitat la idea

del centre com a centre formador. "El programa es va dissenyar davant la necessitat de les escoles de tenir perfils professionals més versàtils i flexibles amb coneixement profund de les dues etapes educatives per tal de cohesionar els claustres de les escoles, possibilitar més i millors vincles entre les etapes, poder donar coherència, continuïtat i progressió als projectes pedagògics dels centres educatius", explica la Dra. Anna de Monserrat, vicedegana de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport, i impulsora del projecte. "Ens trobàvem amb la demanda per part de les escoles d'aquests perfils professionals —de titulats en els dos graus— i calia facilitar-ne la formació, concentrar la demanda en grups-classe i donar cos i criteri a una proposta de grau pensada exclusivament per a titulats Blanquerna-URL", afegeix.

A més, el programa afavoreix la inserció laboral dels estudiants, perquè en finalitzar el curs acadèmic el nou mestre haurà passat, com a mínim, per dos processos de selecció de borses de treball i dos processos de selecció d'escoles.

El programa compta amb unes jornades de mentoria en què participen els docents i tutors universitaris, els mentors de les escoles de pràctiques i els estudiants del programa pilot. Les trobades són una oportunitat perquè els mentors de les institucions estiguin més a prop dels estudiants i els acompanyin des de la instrucció i el modelatge, cosa que els constitueix com a referent educatiu d'ampli abast i significatiu per a l'estudiant.

Els responsables de les institucions que hi participen coincideixen que amb aquest projecte "es fomenta la reflexió i la formació contínua sobre la pràctica educativa, de manera que a l'escola també es generi investigació-acció (R+D), per exemple, a través de la participació dels educadors-mentors en les jornades de mentoria i del disseny col·laboratiu dels TFG". També es milloren, diuen, "els processos d'acollida i d'inducció a la docència en les nostres escoles, apoderant els educadors que han de dur a terme l'acollida i mentoria dels alumnes i apropant als alumnes el coneixement quotidià i pràctic de la realitat educativa així com del sector de l'escola concertada. Fer pràctiques en les nostres institucions permet observar directament els estudiants, valorar-ne el desenvolupament i optar per la seva contractació. Això és una garantia d'èxit ja que no s'està contractant algú desconegut que no saps com treballa".

Sobre la relació amb la universitat, expliquen que "generem sinergies de col·laboració entre l'escola i la universitat que promouen la millora de la formació inicial del professorat i alineen

el perfil d'educador que l'escola necessita, alhora que també re-
donden en un desenvolupament i difusió de l'acció educativa de les institucions participants".

Fins avui, s'han dut a terme tres jornades, en què s'han establert dinàmiques conjuntes i s'han definit estratègies per a l'observació, el seguiment i l'avaluació de les pràctiques.

L'estudiant de segones titulacions en Educació contribueix encara més amb l'escola perquè el seu TFG es basarà en la recerca per incidir en les necessitats reals de la institució on col·labora

El programa Transició Blanquerna-Escola fa un pas més en la contribució de la inserció laboral de qualitat dels estudiants dels graus en Educació de Blanquerna-URL i és, alhora, una oportunitat per a les escoles de millorar els nous models de selecció dels mestres més competents. Paula Amaro, estudiant de Blanquerna-URL ara ja graduada, explica així la seva experiència en aquest projecte: "A mesura que avançava el curs vaig conèixer diferents fundacions i vaig poder endinsar-me en cadascuna d'elles, especialment a la FEDAC, ja que hi feia les pràctiques. Cal dir que abans d'acabar la segona titulació em van oferir la possibilitat de fer una substitució al mateix centre durant uns mesos. Això va ser possible perquè vaig ser al centre durant tot el curs, van tenir temps per conèixe'm i vaig poder endinsar-me en el seu projecte educatiu. Des que vaig acabar a Blanquerna treballant en aquest centre fent una altra substitució, així que després de viure des de dins aquest programa puc verificar la possibilitat de la inserció laboral".

La URL rep una distinció Jaume Vicens Vives 2019 pel màster universitari en Formació del Professorat

El passat 6 de setembre, durant la inauguració oficial del curs acadèmic 2019-2020 del sistema universitari català, el Govern va lliurar la distinció Jaume Vicens Vives -dotada amb 20.000 euros- al projecte docent del màster universitari en Formació del Professorat de la Universitat Ramon Llull. El jurat del premi reconeix que aquest màster és un exemple de model d'aprenentatge actiu i interdisciplinari, d'innovació docent i integral d'avaluació pura per competències, mitjançant aportacions específiques a les especialitats del màster, com l'aprenentatge cooperatiu basat en projectes, la creació de paradigmes plurilingües o la introducció de les TIC i les TAC (tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement).

El màster, amb un recorregut de deu anys, i liderat per un equip de direcció format per Josep Campos i Xavi Canaleta —als quals els havien precedit Pau López Vicente i Maria González-Davies—,

ha volgut predicar amb l'exemple en la seva tasca de formació de nous docents.

Impartit per Blanquerna-URL i en col·laboració amb La Salle-URL, compta amb una coordinació molt estreta entre les tres especialitats que s'imparteixen a la URL (Tecnologia, Educació Física i Anglès), fet que ha suposat que el programa de postgrau sigui un referent en organització i desenvolupament. De fet, ha estat valorat per l'AQU com el millor màster universitari de formació del professorat de les universitats catalanes i ha estat considerat com el segon millor màster en educació en el rànquing El Mundo 2018.

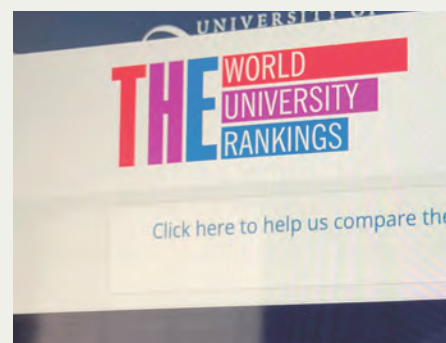
Durant el mateix acte es van lliurar dos premis col·lectius més: a la URV i a la UVic-UCC; i tres premis individuals: a una professora de la UB, a un professor de la UPC i a un de la UdG. També es van atorgar per primer cop les mencions M. Encarna Sanahuja a la inclusió de la perspectiva de gènere en docència universitària.

La URL, classificada novament en el top 100 de l'ocupabilitat del rànquing mun- dial Times Higher Education

La Universitat Ramon Llull apareix classificada per quart any consecutiu en el Global Employability Ranking, un rànquing que avalua la capacitat de les universitats per preparar els seus graduats per al mercat laboral i que s'elabora tenint en compte l'opinió de directius de recursos humans d'empreses i institucions de tot el món, en què aquest any han participat universitats de quaranta-un països.

Aquest prestigiós rànquing —elaborat per la consultora francesa Emerging HR Consultancy Emerging i publicat pel Times Higher Education— situa la URL en la posició 194. En total, s'han posicionat tres universitats catalanes (Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Pompeu Fabra i Universitat Ramon Llull) i tres de la resta de l'estat (IE University de Segòvia, Universitat de Navarra i Universidad Complutense de Madrid).

La Universitat Ramon Llull es posiciona, una vegada més, com a referent en ocupabilitat i internacionalització: l'any passat el rànquing Graduate Employability 2019, que promou la consultora britànica Quacquarelli Symonds (QS), situava la URL en el rang 251 de 300 universitats amb els millors indicadors, entre els quals hi ha l'índex i la qualitat de l'ocupació dels estudiants de les universitats.

El Dr. James Gregory Payne, doctor honoris causa de la Universitat Ramon Llull (URL)

“Cal obrir-nos a la diplomàcia pública i a construir ponts, no murs”

El passat 15 de novembre la Universitat Ramon Llull —a proposta de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna— va investir doctor honoris causa el Dr. James Gregory Payne, expert en diplomàcia pública i director dels Estudis de la Comunicació de l'Emerson College (Boston, EUA).

El Dr. Gregory Payne va iniciar el seu parlament recordant quan va portar un grup d'alumnes de l'Emerson College a veure les olimpíades i com “amb el pas dels anys i, en especial, gràcies als molts viatges que ha fet a la seva segona casa d'estudis, Blanquerna-URL, aquella primera cita de 1992 ha acabat derivant en una relació a llarg termini amb Barcelona.” “El que va començar com un taller d'estiu ha evolucionat cap a l'intercanvi d'estudiants, professors convidats, congressos conjunts, projectes internacionals..., i amb el rector Pelton, el degà Carbonell, el degà Tresserras i el doctor Enric Ordeix, entre altres, cap a un acord formal i un memoràndum d'entesa que ofereix a totes dues facultats una gran riquesa d'oportunitats i d'activitats, tant a l'aula com en matèria d'experiències d'immersió acadèmica i professional arreu del món”.

De fet, Gregory Payne ha estat un dels gran promotors de la ciutat de Barcelona en les xarxes internacionals, com també un dels artífexs de la presència de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL als Estats Units. Des de la fundació de la Facultat l'any 1994, Payne ha significat un suport estratègic en l'orientació dels estudis i en el desplegament de la seva política als Estats Units. Resultat d'això ha estat la creació fa

un any de l'Emerson-Blanquerna Center for Global Communication, que ja ha desenvolupat diversos projectes i simposis.

Payne, catedràtic de Comunicació a l'Emerson College de Boston, una de les principals facultats de comunicació dels Estats Units, va centrar el seu discurs en la seva “profunda i sòlida creença en la força inherent de la comunicació per generar el bé més gran per a tothom” i sobre l'objectiu de la comunicació per “buscar un terreny compartit” entre les parts i “poder fer créixer la confiança, les relacions i l'aprenentatge gràcies a les accions humanes més bàsiques”. Així, Payne va reconèixer que sempre l'ha fascinat el poder de la comunicació: “Quan era un nen i vivia en una granja del sud d'Illinois, la comunicació política em tenia captivat. Recordo perfectament veure els debats presidencials de Nixon i Kennedy el 1960, i apreciar la força del mitjà per formar opinions: els oients de la ràdio jutjaven guanyador Nixon, mentre que els que veien la televisió quedaven fascinats per l'execució i l'estil del carismàtic senador de Massachusetts”.

Payne va fer també una reflexió sobre la democràcia i la tecnologia: “Les proves no auguren res de bo per als qui preveien que la tecnologia seria la via per aconseguir un món més democràtic. El que hem vist és com s'ha atemptat contra els mateixos principis democràtics que tenim en tan gran estima. Cada dia ens bombardegen per ridiculitzar la raó, els fets i la possibilitat d'un pensament crític, substituïts per l'acceptació”. No obstant això, segons Payne, hem de conservar l'esperança i estar convençuts

que es produirà un canvi gràcies a l'actiu dels nostres estudiants perquè “la joventut no és una qüestió d'edat, sinó de mentalitat”. “Els nostres alumnes, tant els de Boston com els de Barcelona, els de Lisboa com els de Los Angeles, no perden l'optimisme”. “En una època comparable al Watergate, si no pitjor, amb atemptats contra cada part del nostre sistema i dels nostres governs, la joventut actual continua reflectint una característica que Aristòtil va descriure fa més de dos mil anys: una visió idealista més enllà del que és el món, o del que podria ser. Estem molt impressionats per l'optimisme de la gent jove d'arreu, tot i que molts han perdut la fe i menyspreen l'estatu quo. Malgrat tot, són persones intel·ligents, capaces i que mantenen el seu compromís, entrega i determinació per encarar amb valentia els nostres problemes des d'una perspectiva nova”.

I va tancar el seu parlament amb aquest missatge: “La nostra tasca consisteix a acceptar els escrits i les lliçons d'una retòrica ètica, i a fer-ho amb històries potents, amb casos reals convincts —som nosaltres qui vivim la pròpia vida, recordeu-ho— per tal de comunicar el tret fonamental que ha de presentar un lideratge real: aplicar uns principis duradors per sobre de la política, defensar els valors de la llibertat, la tolerància, l'empatia i el respecte, mostrar esperança i no odi, i propugnar una retòrica que aspiri al compromís, no a la còlera. En resum, obrir-nos a la diplomàcia pública i a construir ponts, no murs”.

El Dr. Josep M. Carbonell, degà de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL, va fer la lectura dels mèrits del professor Payne amb una aproximació a la figura de l'homenatjat tant en la docència i l'administració, com en la recerca, l'assessorament, la divulgació, la creació, l'impuls i la gestió de projectes orientats a millorar les relacions internacionals i la comunicació global. Carbonell va explicar que Payne és un ferm defensor de la nova diplomàcia basada en els lideratges legiti-

mats i compartits, d'una diplomàcia que s'estén “de baix a dalt”, de ciutadà a ciutadà, a través de les associacions, les organitzacions no governamentals i els centres educatius, que se sosté en les relacions intenses de persones i organitzacions, més enllà de la diplomàcia dels estats. Josep M. Carbonell va posar en valor els valors de la personalitat de Payne: “Avui fem un homenatge al professor, al catedràtic, a l'investigador, al divulgador, al professional de la comunicació i les relacions internacionals, a l'inspirador de noves realitats docents arreu del món —com per exemple el nostre grau en Gestió de la Comunicació Global—, però també fem homenatge a la persona, a la seva entrega generosa, al seu talent voluntariós, al seu compromís global, al seu gran cor i a la seva enorme capacitat d'empatia”.

James Gregory Payne: Hem de conservar l'esperança i estar convençuts que es produirà un canvi gràcies a l'actiu dels nostres estudiants perquè “la joventut no és una qüestió d'edat, sinó de mentalitat”

Finalment, el rector de la URL, Josep M. Garrell, va cloure l'acte subratllant un parell d'idees que el Dr. Payne havia abordat en el seu discurs. D'una banda, va destacar la seva experiència personal a l'hora d'intentar teixir ponts entre el poble nord-americà i el poble saudita després dels terribles fets de l'onze de setembre del 2001. De l'altra, va destacar que “de tota l'experiència que ens ha traslladat l'homenatjat, en destil·la un llegat important que comunica i que trasllada, i que se'ns fa avinent quan ens diu com en un món globalitzat, però alhora molt fracturat, la porta d'entrada per a la resolució de conflictes passa per l'honesta implicació i participació amb les altres persones, amb les altres cultures o amb els altres països”.

Blanquerna-URL impartirà el curs vinent el nou grau en Digital Media (Comunicació Digital)

entorn, és imprescindible saber què és el *big data* i com es treballa amb grans volums de dades, i això és el que haurem d'ensenyar. Si fins ara l'analítica o la ciència de les dades era un complement molt recomanable, però no deixava de ser un complement, ara formarà part de l'essència d'aquesta feina. El mateix passa amb una introducció als llenguatges de programació després d'haver fet matemàtiques orientades a les ciències socials”.

Aquest grau formarà els estudiants d'una manera més transversal. La formació no estarà orientada a exercir una única professió sinó que és un grau que formarà per treballar en un entorn. Les sortides professionals són múltiples. “No hi ha cap empresa o institució en el món que no tingui necessitats comunicatives. I aquestes necessitats comunicatives són especialment rellevants en l'entorn digital. Els professionals que fins ara s'han ocupat d'aquestes tasques tenen carències, algunes de molt profundes, perquè han estat formats per a un altre context. Així, els que són matemàtics o físics i dominen molt l'analítica i les dades potser no dominen la comunicació, i els que només dominen la comunicació no estan

La formació no estarà orientada a exercir una única professió sinó que és un grau que formarà per treballar en un entorn. Les sortides professionals són múltiples

preparats per entrar en aquest entorn. Per això, amb aquest grau, fem aquesta fusió, en què la base, fonamentalment, és de comunicació. A més, hi ha altres elements que potser eren característics de màsters molt avançats o de cursos molt específics, però aquí ja formen part de l'essència de la formació, perquè les empreses ho necessiten”, conclou Micó.

Blanquerna-URL ofereix el curs vinent el nou grau en Digital Media (Comunicació Digital), enfocat a les necessitats d'un nou entorn professional. El Dr. Josep Lluís Micó, catedràtic i vicedegà acadèmic de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals, i el Dr. Albert Sáez, director del nou grau, han dissenyat aquest títol, que oferirà una sòlida formació en comunicació i humanitats. És des d'aquest àmbit de la comunicació i les humanitats que cal aproximar els nous estudiants a la tecnologia, l'analítica de dades i els entorns digitals.

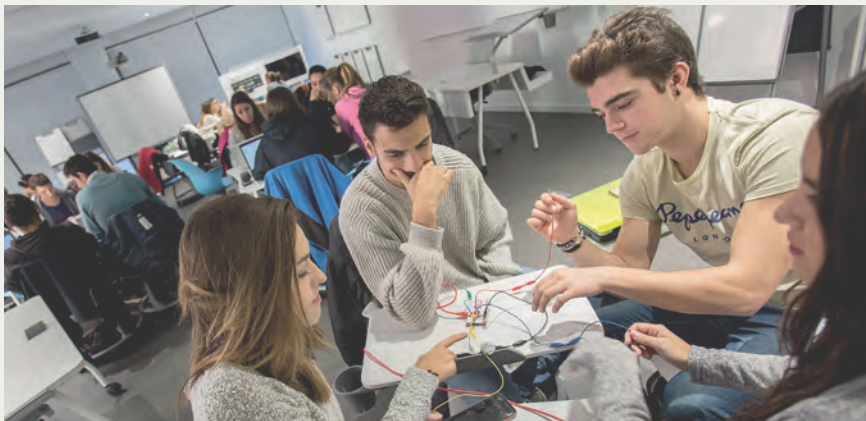
El Dr. Micó explica que “per entendre aquest grau hem de pensar en els perfils de sortida, en tots els canvis que s'han produït en molt poc temps en el sector de la comunicació, que són molts i molt profunds. Per la dinàmica de totes les universitats, costa molt adaptar-se a aquests canvis que tenen lloc a la indústria, al sector. Qui es matriculi en el grau en Digital Media, en acabar els estudis, estarà preparat per treballar en llocs que

avui potser no tenen ni nom, però són necessitats reals. Les empreses necessiten gent que sigui capaç de pensar, produir, gestionar i moure continguts de tota mena, no només en els mitjans tradicionals i segons els processos convencionals, sinó també en els espais i les plataformes que dominen ara (com les xarxes socials i els dispositius mòbils) i els que vindran (com la Internet de les coses, la realitat virtual, etc.)”.

Fonament d'humanitats

Com en la resta de graus de comunicació, aquest nou grau tindrà uns fonaments d'humanitats i ciències socials perquè, en paraules del Dr. Micó, “així ho diu també el sector quan ens ofereix feina o pràctiques per als nostres estudiants o graduats: aquesta base és irrenunciable, però també s'endinsa en disciplines o parcel·les que fins ara cap grau de comunicació de cap centre havia incorporat en els seus plans d'estudi, perquè no calien. Per moure's en aquest

Blanquerna-URL obté el segell de qualitat HR Excellence in Research, una iniciativa de la Comissió Europea

La Comissió Europea ha atorgat a Blanquerna-URL l'acreditació Human Resources Strategy for Researchers (HRS4R), el segell que defineix l'Estratègia de Recursos Humans per a investigadors.

Es tracta d'una iniciativa de la Comissió Europea per impulsar i donar suport a les institucions en la implementació dels

va iniciar així el procés per implementar una nova estratègia de recursos humans que fes de la institució un lloc de treball més atractiu per als investigadors a tots els nivells, i posés les bases per obtenir l'acreditació d'Excel·lència en Recursos Humans per a la Recerca (HR Excellence in Research).

Blanquerna-URL va enviar a la Comissió Europea la seva sol·licitud HRS4R, incloent-hi tant l'anàlisi de necessitats internes com el pla d'acció i la corresponent estratègia de recursos humans aprovada pel Comitè Executiu. Els avaluadors han valorat el treball precís per alinear les pràctiques de recursos humans de Blanquerna amb les de la Carta i els principis del Codi. L'anàlisi i el pla d'acció exhaustius compleixen tots els requisits per a l'ús del premi Excel·lència de Recursos Humans en Recerca.

Aquesta acreditació reflecteix el compromís de Blanquerna-URL de millorar contínuament les polítiques de recursos humans d'acord amb la Carta europea dels investigadors i el Codi de conducta per a la contractació d'investigadors i, molt especialment, el compromís amb la recerca de l'excel·lència i dels procediments de contractació equitatius, justos i transparents.

Els avaluadors han valorat el treball precís per alinear les pràctiques de recursos humans de Blanquerna-URL amb les de la Carta i els principis del Codi. L'anàlisi i el pla d'acció exhaustius compleixen tots els requisits per a l'ús del premi Excel·lència de recursos humans en recerca

principis de la Carta i el Codi de l'investigador en les seves pràctiques i procediments interns.

Durant la primavera del curs passat, Blanquerna es va adherir a la Carta i al Codi europeu de l'investigador per promoure i millorar les seves pràctiques de Recursos Humans i crear un entorn de treball que estimuli la investigació i la innovació. En línia amb les pautes establertes per la Comissió Europea, Blanquerna

Obert el període de preinscripció per als graus de Blanquerna-URL del curs 2020-2021

Ja és obert el període de preinscripció per als graus que s'impartiran el curs 2020-2021 a les tres facultats Blanquerna-URL: Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport, Facultat de Ciències de la Salut, i Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals.

Des del mes de novembre fins al juny, Blanquerna-URL organitza diverses sessions informatives i visites guiades per tal que els futurs estudiants coneguin els estudis que s'hi imparteixen, els professors i directors de grau i les instal·lacions de cada centre. Les properes que se celebraran tindran lloc els dies 6 de febrer, el 28 de març, el 7 de maig i el 25 de juny.

Els assistents podran rebre informació sobre els graus en Psicologia, Logopèdia, Educació Infantil, Educació Primària, Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport, Gestió Esportiva, Infermeria, Fisioteràpia, Nutrició Humana i Dietètica, Farmàcia, Periodisme i Comunicació Corporativa, Publicitat, Relacions Públiques i Màrqueting, Comunicació Audiovisual, Relacions Internacionals, Global Communication Management i Digital Media.

ser fisioterapeuta

Joan Ars Ricart. Alumni de la promoció 2019 del màster universitari en Activitat Física Terapèutica per a Persones amb Patologia Crònica, Envel·liment o Discapacitat de Blanquerna-URL

“Avui dia l'exercici és una de les claus de l'envelliment saludable”

Text i fotografia:
Maria Girona

És fisioterapeuta, però, fa temps, no s'ho hauria imaginat. No tenia clar què volia estudiar. I als vint-i-tres anys, quan treballava com a zelador d'un hospital d'aguts, se li va despertar la necessitat de formar-se en el món de la salut. Fil a l'agulla. Va estudiar el grau en Fisioteràpia i, en acabar-lo, va començar a treballar en una residència geriàtrica. Actualment exerceix com a fisioterapeuta al Parc Sanitari Pere Virgili. El curs passat va acabar el màster universitari en Activitat Física Terapèutica per a Persones amb Patologia Crònica, Envel·liment o Discapacitat de Blanquerna-URL. Així mateix, està immers en un projecte del Grup de Recerca en Envel·liment, Fragilitat i Transicions del Parc Sanitari Pere Virgili i, ara, ja comença a donar forma a la seva tesi doctoral dins d'un projecte de l'hospital relacionat amb l'exercici terapèutic en geriatria.

Li agrada treballar amb gent gran.

M'agrada molt. Et fan aprendre molt, i sovint tenen moltes ganes de treballar. Quan treballava de zelador a l'hospital tenia clar que volia treballar amb aquest tipus de població. Pots aportar-los molt i són pacients molt agraïts. M'ho passo molt bé!

Per això va fer el màster?

Vaig decidir seguir formant-me en menció geriàtrica, que és un dels sectors on vaig veure que hi havia més necessitats. M'interessava especialitzar-me en l'exercici, un camp que cada vegada adquireix més importància. Hi ha pocs estudis en exercici terapèutic per a fisioterapeutes i vaig decidir fer el màster en Activitat Física Terapèutica per a Persones amb Patologia Crònica, Envel·liment o Discapacitat de Blanquerna-URL. Això em va permetre crear un projecte d'exercici terapèutic dins de l'hospital que actualment està funcionant molt bé.

Per què a Blanquerna?

Crec que hi ha molt poques formacions en exercici. De fet, crec que a Catalunya és l'única formació en aquest àmbit. Hi ha alguna formació específica però de poques hores. Cada vegada més, els fisioterapeutes s'adonen que l'exercici és una eina que han d'utilitzar. Blanquerna em va permetre tractar tota mena de patologies, ja siguin respiratòries, cardíaques... i així ja no m'havia d'especialitzar en cap curs en concret.

Quina és la seva rutina a la feina?

Faig una mica de tot, sobretot treball amb els pacients. Fins ara, dins del projecte que he comentat, anava a les diferents plantes per realitzar un treball d'exercici en

grup en píndoles de trenta minuts basades en treball de força, adaptades a cada pacient i la seva patologia.

Quin tipus de pacients són?

Treballem amb el pacient geriàtric, però tenim pacients amputats, neurològics, cardíacs, respiratoris, amb davallades funcionals... També amb pèrdua de massa muscular fruit de l'envelliment o de la manca d'exercici per un període d'inactivitat prolongat durant l'ingrés hospitalari. Aquí hi ha els pacients que fan rehabilitació amb nosaltres, amb els terapeutes ocupacionals, amb logopedes, infermers... Hi ha moltes figures que treballem de manera multidisciplinària, que és el més important.

Es parla molt de multidisciplinarietat però, en la pràctica, el pacient nota que estan intentant abordar el seu problema des de diferents punts?

Jo crec que sí. És com s'ha de treballar. Sempre amb comunicació entre tots els professionals. Fem reunions setmanals interdisciplinàries i parlem dels pacients. I tots intentem seguir un full de ruta, un camí comú, també consensuat amb el pacient i d'acord amb els seus objectius. No hem d'oblidar mai què és el que vol el pacient.

Sovint la gent veu el fisioterapeuta com un massatgista...

És una idea equivocada. El físio no és massatgista, però això no vol dir que no pugui utilitzar el massatge quan creu que és necessari. Hem tingut pacients que han patit una paràlisi parcial del cos i han de tornar a aprendre a caminar literalment. Treballem per tornar a augmentar la seva funcionalitat i el seu retorn al domicili. I hem de fer moltes coses: treballar la marxa, l'equilibri, mobilitzacions passives i actives, un bon treball aeròbic, de força i, si hi ha contractura, també fem teràpia manual i massoteràpia. Per això, a Blanquerna, em vaig especialitzar en exercici terapèutic, perquè m'he adonat de la importància de l'exercici en la rehabilitació.

I per què no Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport?

L'actuació d'un fisioterapeuta terapèutic és clau en fases més agudes de la malaltia o amb pacients multipatològics. En algunes fases és el fisioterapeuta qui ha d'aplicar l'exercici, i en altres, el graduat en CAFE. Tot i així, el treball multidisciplinari sempre resulta la millor solució. Sempre he volgut estar en contacte amb el pacient hospitalitzat i això ho podria haver fet en tots dos casos.

Creu que manca una mica de suport des de les administracions públiques?

Sí, crec que sí. La piràmide de població s'està invertint.

Cada vegada hi haurà més gent d'edat avançada i, alhora, la gent jove cada cop té més dificultats per ajudar-los. Per molt que els ensenyi els exercicis, si a casa no hi ha ningú que els animi a fer-los, perdem molta feina feta. Calen recursos en l'àmbit primari per realitzar exercici i poder fer un seguiment d'aquestes persones. Crec que aquest servei, com a mínim, hauria d'existir.

Hi ha signes d'alarma en la nostra generació?

Per descomptat! Crec que serem molt més sedentaris i que tindrem molts més problemes de salut dels que hi ha ara. I encara que sembli una contradicció, això és així per l'excés de comoditat en la feina. Estudis científics ens estan dient que no és tan important fer una hora d'exercici al dia condensat sinó que cal trencar aquest patró sedentari. Què passa ara? T'aixeques, agafes el patinet elèctric i vas a la feina. Seus a la cadira, hi estàs vuit hores quiet i tornes a agafar el patinet per tornar a casa. Resultat: dels 10.000 passos que hauries de fer en un dia, en fas 3.000, si arriba. I després vas al gimnàs i fas una classe d'spinning d'alta intensitat, però això no és el més adequat. Hem de començar a forçar-nos a moure'ns i a trencar aquest patró sedentari. Segons l'Organització Mundial de la Salut, el sedentarisme és la quarta causa de mortalitat.

El que semblava que ens havia d'ajudar a viure millor...

Però el moviment és vida. Això segur. També l'alimentació i altres hàbits. S'ha vist que la velocitat de la marxa condiciona la teva salut. Una marxa més lenta portarà més problemes i risc de patir davallades. Què s'ha vist? Doncs que amb l'exercici es pot revertir aquest estat de fragilitat. Avui dia l'exercici és una de les claus de l'envelliment saludable.

Cada vegada hi haurà més gent d'edat avançada i, alhora, la gent jove cada cop té més dificultats per ajudar-los

Creu que el màster li ha servit per agafar més experiència?

M'ha donat més eines. M'ha obert un món nou i m'ha permès entrar en contacte amb els professionals que hi treballen.

I en un futur, què vol fer?

Ara mateix, continuar treballant com a fisioterapeuta. Fer el doctorat, intentar estar vinculat en algun projecte més... M'agradaria compaginar la meua feina actual amb la docència i continuar formant-me en l'exercici i en la fisioteràpia en general.

#bgeneration

Vine a les sessions informatives

- Dijous, 6 de febrer del 2020, a les 19 h - Sessió Informativa
- Dissabte, 28 de març del 2020, a les 10.30 h - OPEN DAY
- Dijous, 7 de maig del 2020, a les 19 h - Sessió Informativa
- Dijous, 25 de juny del 2020, a les 19 h - Sessió Informativa

Psicologia · Logopèdia · Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport · Gestió Esportiva · Educació Infantil · Educació Primària

Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport
C. Císter, 34. 08022 Barcelona | 93 253 30 06
sioefpcee@blanquerna.edu

Digital Media (Comunicació Digital) · Global Communication Management · International Relations
Comunicació Audiovisual · Periodisme i Comunicació Corporativa · Publicitat, Relacions Públiques i Màrqueting · doble titulació en Periodisme i Comunicació Corporativa i en Relacions Internacionals

Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals
C. Valldonzella, 12. 08001 Barcelona | 93 253 31 08
infofcri@blanquerna.edu

Infermeria · Fisioteràpia · Nutrició Humana i Dietètica · Farmàcia

Facultat de Ciències de la Salut
C. Padilla, 326. 08025 Barcelona | 93 253 30 69
infosalut@blanquerna.url.edu

Nova generació, nous reptes, noves actituds

 Blanquerna

UNIVERSITAT RAMON LLULL

NO ÉS EL QUE
ESTUDIARÉ,
ÉS EL
QUE SERÉ.

Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals

Màster universitari en

- Direcció d'Art en Publicitat
- Estratègia i Creativitat Publicitàries
- Advanced Studies in International Affairs
- Ficció en Cinema i Televisió. Producció, Guió i Realització
- Comunicació Política i Social
- Periodisme Avançat. Reporterisme
- Producció i Comunicació Cultural

- Direcció de Relacions Institucionals, Esdeveniments i Protocol - Event Management *
- Producció Executiva Audiovisual. Blanquerna-PROA
- Transformació Digital del Màrqueting i la Comunicació. Blanquerna – Havas Media Group
- Global Communication, Leadership and Corporate Diplomacy
- Peace, Conflict and Security Studies. Blanquerna-Institute for Economics & Peace (IEP)

Màster en

- Comunicació Corporativa Integral
- Comunicació de Moda
- Comunicació Esportiva
- Estratègia i Direcció de Relacions Públiques
- Periodisme de Dades i Fact-checking *
- Periodisme Internacional
- Programes de Televisió d'Entreteniment. Blanquerna-Gestmusic

Diploma d'especialització universitària en

- Comunicació i Religió a l'Era Digital
- Guió i Realització de Programes d'Humor per a Ràdio i Televisió
- Comunicació i Política als Estats Units d'Amèrica

* Pendants d'aprovació per la URL

Pl. Joan Coromines, s/n. 08001 Barcelona | Tel. 93 253 31 08 | infopostgrausfcri@blanquerna.edu

Facultat de Ciències de la Salut

Màsters universitaris en

- Fisioteràpia dels Esports d'Equip
- Neurofisioteràpia
- Fisioteràpia Infantil
- Activitat Física Terapèutica

Expert universitari en

- Pràctica Avançada en Lactància Materna
- Infermeria en el Medi Penitenciari
- Nutrició, Esport i Tècniques Culinàries
- Nutrició Clínica Avançada
- Fisioteràpia Cardiorespiratòria
- Teràpies Miofascials
- Fisioteràpia Oncològica
- Fisioteràpia maxil·lofacial*
- Infermeria en Salut i Benestar de la Dona i l'Infant

Màsters en

- Assistència Integral en Urgències i Emergències
- Lideratge Assistencial 2.0
- Farmacogenètica Clínica Aplicada*
- European Master in Athletic Training*
- Ortopèdia

Diploma d'especialització universitària en

- Farmacogenètica Clínica Aplicada*

C. de Padilla, 326-332. 08025 Barcelona | Tel. 93 253 30 69 | infosalut@blanquerna.edu

Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport

Màsters Universitaris en

- Psicologia General Sanitària
- Psicologia del Treball, Organitzacions i Recursos Humans
- Psicopedagogia
- Psicologia de l'Educació
- Atenció a la Diversitat i Educació Inclusiva
- Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes.
- Lideratge de la Innovació Pedagògica i Direcció de Centres Educatius
- Ensenyament i Aprenentatge de l'Anglès a l'Educació Infantil i l'Educació Primària
- Gestió d'Organitzacions i Projectes Esportius (Sports Management)
- Entrenament Esportiu, Activitat Física i Salut
- Interuniversitari en Trastorns de la Comunicació i del Llenguatge

Diploma d'especialització universitària en

- Metodologies Innovadores a l'Escola
- Intervenció Psicològica Infantojuvenil en Situacions de Vulnerabilitat Social
- Nous Espais Educatius: Creació, Organització i Gestió
- Psicomotricitat
- Estimulació Cognitiva i Gestió Emocional
- Pedagogia Hospitalària en Neonatologia i en Pediatria
- Formacions Guies Montessori (3-12)
- Intervenció Logopèdica en Trastorns de la Veu
- Mitologia i Simbologia

Màster en

- Teràpia Familiar
- Atenció Precoç i Família
- Iberoamericana en Teràpia Sistèmica
- Diàleg Interreligiós, Ecumènic i Cultural
- Creativitat, Educació i Salut**
- Counseling Adlerià**
- Màster en Aprenentatge per Competències i el seu Ensenyament
- Màster en Educació Infantil: Contextos i Llenguatges

Expert universitari en

- Open Dialogue: Fonaments
- Teràpia Narrativa. Principis i Recursos en l'Àmbit Clínic i Educatiu
- Atenció a la Diversitat en Entorns Educatius
- Ensenyament de Llengües: Plurilingüisme, Interculturalitat i AICLE
- Habilitats Directives i Gestió de Projectes Esportius*
- Innovació i Emprenedoria en els Sectors Esportius i del Lleure*
- Direcció de Centres Escolars, Escola de Directius
- Escola de Pastoral Educativa
- Música, Creativitat i Moviment

C. del Císter, 34. 08022 Barcelona | Tel. 93 253 30 00 | sioefpcee@blanquerna.edu

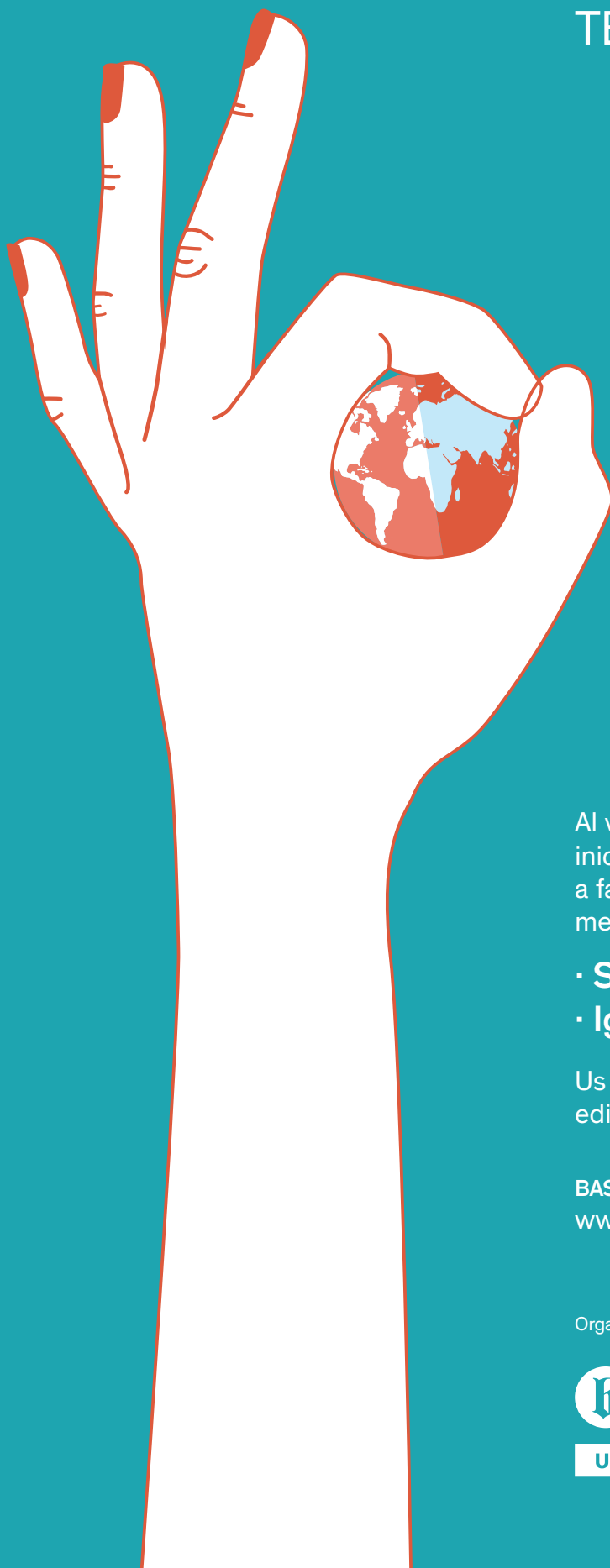
*Pendants d'aprovació per la URL

**Aquesta formació s'ofereix el curs 2021-2022.

Premis BLANQUERNA impulsa

TERCERA EDICIÓ

Al vostre centre educatiu promoueu iniciatives per conscienciar i treballar a favor dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS)?

- **Salut i benestar**
- **Igualtat de gènere**

Us convidem a presentar-vos a la tercera edició dels Premis Blanquerna Impulsa

BASES I MÉS INFORMACIÓ:

www.premisblanquernaimpulsa.com

Organitza:

 Blanquerna

UNIVERSITAT RAMON LLULL